O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

БЕДОР ЎЙ

Бошқаларга ўхшаб енгил йўлни қидирмадик. Қандай оғир бўлмасин, узоқни кўзлаб, келажаги буюк давлатимизнинг пойдеворини яратиш учун тараққий топган, обрўли мамлакат, жаҳонда машҳур фирма, компаниялар ва ишбилармонлар билан мустаҳкам, манфаатли алоқа боғладик, ўзгалар ҳавас қиладиган маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналар барпо этишга киришдик.

Ислом КАРИМОВ

1991–2000 9

ИСТИҚЛОЛ БАЙРАМИГА 57 КУН ҚОЛДИ!

- **1992 ЙИЛ 2 МАРТ.** Ўзбекистон Республикаси энг нуфузли халқаро ташкилот — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (БМТ)га аъзо бўлди.
- **1992 ЙИЛ 23 МАРТ.** Ўзбекистон Республикаси Халқаро Олимпия комитетига аъзо бўлди.
- **1992 ЙИЛ 27 МАРТ.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг Рўза ҳайити ва Қурбон ҳайити кунларини дам олиш куни деб эълон қилиш тўғрисидаги Фармони эълон қилинди.

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 6 июл пайшанба

Сотувда эркин нархда № 129 (2426)

ҲАМКОРЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМАСИ

Мамлакатимизга ташриф буюрган НАТО Бош котиби Жорж Робертсон Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов билан учрашди.

Бугунги кунда Шимолий Атлантика ҳарбий альянси томонидан дунёда тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш борасида кенг кўламли тадбирлар амалга оширилмоқда. Шу жиҳатдан кўпчилик мамлакатлар НАТО билан алоқаларни йўлга қўйиш ва ривожлантиришдан манфаатдор. Ўзбекистон ҳам альянс билан "Тинчлик йўлида ҳамкорлик" дастури доирасида 1994 йилдан буён яқин ҳамкорлик қилиб келмоқда.

Ўзбекистоннинг НАТО билан нафақат ҳарбий, балки илм-фан соҳасидаги ҳамкорлиги ҳам тобора ривожланиб бораётир. Айни пайтда бир гуруҳ олимларимиз альянс грантлари асосида илмий иш билан шуғулланмоқда.

Терроризм, диний экстремизм, наркобизнес каби иллатлар борган сари дунёвий тус олаётган ҳозирги пайтда алоҳида бир мамлакат ёки бир минтақанинг саъй-ҳаракатлари билан бу муаммоларни ҳал қилиш мушкул. Ўзбекистон Бош Вазирининг НАТО раҳбари билан учрашувида ана шу масалалар диққат марказида бўлди. Бу бежиз эмас. Марказий Осиёдаги барқарорликка айнан халқаро терроризм, диний экстремизм ҳамда наркотик моддалар ва қурол-яроғ контрабандаси жиддий таҳдид солмоқда. Бу таҳдиднинг асосий манбаларидан бири қўшни Афғонистонда йигирма йилдан буён давом этиб келаётган фуқаролар урушидир. Бу мамлакатда тайёрланаётган гиёҳвандлик моддалари ва террорчилар нафақат мазкур минтақага, балки Европа, ҳатто Америка қитъаси давлатларига ҳам катта хавф солаётганини бугун кўпчилик билади. Шуни эътиборга олиб, учрашувда бу борадаги муаммоларни бартараф қилишда Ўзбекистон билан НАТО ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш лозимлиги таъкидланди.

Ж.Робертсон Марказий офицерлар саройида Ўзбекистон мудофаа вазири Ю.Аъзамов ҳамда фавқулодда вазиятлар вазири Б.Қосимов билан ҳам музокара ўтказди. Учрашувда ўзаро ҳамкорликни янада кенгайтириш, хусусан, "Тинчлик йўлида ҳамкорлик" дастури доирасидаги алоқаларни янги босқичга кўтариш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Шунингдек, меҳмон Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети профессор-ўқитувчилари ва талабалари билан учрашди.

(ЎзА)

Она юрт бўйлаб...

Хушхабар

ҚУВВАТ ИККИ ҲИССА ОРТДИ

Хўжайли шаҳридаги шиша идишлари ишлаб чиқарувчи ҳиссадорлик жамияти корхонасида қайта таъмирлаш ишлари тугалланди. Бу ерда иккинчи линия ҳам ишга туширилди. Натижада йилига 4 миллион дона ҳар хил сиғимдаги шиша идишлар тайёрлаш имкони туғилди.

Ҳозирги пишиқчилик пайтида "Хўжайлишиша" тамғаси билан ишлаб чиқарилаётган харидоргир идишлар мамлакатимиздан ташқари Россия, Тожикистон ва Қирғизистондаги истеъмолчиларга ҳам жўнатилмоқда.

Ҳамкорлик

ТЕНГДОШЛАР ДАВРАСИДА БИР ЙИЛ

Қирқ ўқувчи америкалик тенгдошлари ҳузурига отланишмоқда. Улар Американинг таълим ва тил ўрганиш соҳасида ҳамкорлик кенгаши – ACSELSнинг мактаб дастури бўйича у ердаги таълим тизими, маданият, урф-одатлар билан танишадилар. Саккиз йилдан буён амал қилиб келаётган бу дастур ўқувчи-ёшлар ўртасида тобора катта қизиқиш уйғотмоқда.

Бир йил мобайнида шу дастур асосида таҳсил олган бир гуруҳ ўқувчилар яқинда АҚШдан қайтиб келишди. Тўққизинчи ва ўнинчи синфларнинг 50 нафар ўқувчиси шу муддат давомида инглиз тилини чуқур ўрганиб, у ердаги тенгдошларини мамлакатимиз тарихи ва бугунги ҳаёти билан яқиндан таништиришди. Бундай ҳамкорлик икки халқ ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада яхшилашга хизмат қилмоқда.

Қонунчилик

ФОЙДАЛИ ФИКРЛАШУВ

Божхона кодексини халқаро меъёрлар даражасига кўтариш учун уни янада такомиллаштирмоқ лозим. Куни кеча ўз ишини якунлаган илмий-амалий конференция иштирокчиларининг хулосалари шундай бўлди. Анжуманда «Божхона қонунчилиги: тажриба, муаммолар ва уларни ҳал қилиш йўллари» хусусида атрофлича фикрлашиб олинди. Ҳуқуқий давлатни барпо этиш, божхоналар ва хўжалик юритувчи субъектларнинг ўзаро муносабатларини тартибга солиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикасида иқтисодиётни эркинлаштириш ва божхона қонунчилигини такомиллаштиришда Божхона кодексининг аҳамияти алоҳида таъкидланди.

Танлов

АСАКАДАН ТАРАЛГАН АЛЛА

Асака шаҳрининг маданият ва истироҳат боғида «Алла» ижрочилари ҳамда Ўзбекистон халқ артисти, асакалик машҳур хонанда Ҳабиба Охунова қўшиқлари ижрочиларининг вилоят кўрик-танлови ўтказилди. Кўрик бадиий жамоаларнинг аллалари ва Ҳабиба Охунова қўшиқлари ижрочиларининг энг яхшиларини танлаш имконини берди.

Бўз тумани вакиллари шоир Омон Матжоннинг «Алла» ҳикояси асосида саҳналаштирилган томошаси билан алла шайдоларини мамнун этишиб, кўрик-танлов ғолиби бўлдилар. Улар эндиликда республика миқёсида ўтказиладиган «Алла» ижрочилари кўрик-танловида қатнашишади. Ҳабиба Охунова қўшиқлари ижроси бўйича ўтказилган беллашувда эса марҳаматлик ёш хонанда Манзурахон Ёқубова биринчи ўринни эгаллади.

Кўрик-танлов ғолибларига вилоят маданият ишлари бошқармаси, «Ўзбекнаво» бирлашмаси ҳамда ҳомий ташкилотларнинг қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

Мерос

БЕБАҲО ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ

Ўрта аср Шарқининг буюк олими ва шифокори Абу Али ибн Сино илмий мероси муҳим аҳамиятга эга. Ана шу бебаҳо бойликни атрофлича тадқиқ этиш ва нашриёт орқали кенг оммалаштириш йўлида ибн Сино халқаро жамғармаси жўшқин фаолият кўрсатмоқда. Жамғарма халқаро ЮНЕСКО ташкилоти, қатор нуфузли илмий марказлар билан ҳамкорликда бу борада олиб бораётган изланишлар ўз ижобий натижаларини бермоқда.

Чунончи, улуғ аллома асарлари қўлёзмалари бўйича алоҳида каталог тузишга киришилганлиги айни муддао бўлди. Бу муҳим илмий жараён ибн Сино меросининг компьютер дастурини яратиш имконини беради.

Жамғарма олдида Абу Али ибн Сино қўлёзмаларини таҳлил этиш ва тартибга солишдек улуғвор вазифа ҳам турибди.

«Халқ сўзи», ЎзА ва «Туркистон-пресс» мухбирлари хабарлари асосида тайёрланди.

«ШАНХАЙ БЕШЛИГИ»: ДУШАНБЕ УЧРАШУВИ

5 июл куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов "Шанхай бешлиги" ташкилотининг Душанбе шаҳрида бўлиб ўтган навбатдаги саммитида иштирок этди. Мазкур анжуманда Ўзбекистон томони кузатувчи мақомида қатнашди.

Ўзаро чегарадош беш мамлакат - Россия, Хитой, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон аъзо бўлган "Шанхай бешлиги"га 1996 йили асос солинган. Ўша йил 26 апрел куни Хитойнинг Шанхай шаҳрида мазкур беш мамлакат раҳбарлари учрашиб, чегарадош ҳудудларда ҳарбий соҳадаги ишончни мустаҳкамлаш тўғрисидаги битимга имзо чеккан эди. 1997 йилда Москвада бўлган саммитда эса чегарадош ҳудудларда қуролли кучларни қисқартириш тўғрисидаги битим қабул қилинди. Айни пайтда "Бешлик"нинг фаолият кўлами йилдан-йилга кенгайиб бораверди. 1998 йили Олмаотада, 1999 йили Бишкекда ўтказилган олий даражадаги учрашувлар наркотик моддалар контрабандаси ва уюшган жиноятчиликка қарши кураш, иқтисодий соҳада стратегик ҳамкорликни йўлга қўйиш, жумладан, Буюк Ипак йўлини тиклаш тўғрисидаги ҳужжатлар қабул қилиниши билан якунланди.

Тожикистон ҳукумати қароргоҳида Хитой, Россия, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Ўзбекистон Президентларининг тор доирадаги учрашуви бўлиб ўтгандан кейин иштирокчи мамлакатлар делегациялари кенгайтирилган таркибда музокаралар ўтказди. Музокараларда асосий эътибор минтақавий хавфсизлик, жумладан, халқаро терроризм, диний ва сиёсий экстремизм, айирмачилик, шунингдек, наркотик моддалар ва қурол-яроғ контрабандасига қарши ҳамкорликда курашиш билан боғлиқ масалаларга қаратилди. Шу билан бирга, давлат раҳбарлари иқтисодий интеграция жараёнларини фаоллаштириш борасида ҳам атрофлича фикрлашиб олди.

Таъкидлаш керакки, Ўзбекистоннинг ушбу ташкилот саммитида иштирок этиши "Бешлик"нинг доирасини кенгайтирибгина қолмай, мавжуд минтақавий муаммолар ечими тугал ва самарали бўлишини таъминлайди. Жумладан, "Шанхай бешлиги"га Ўзбекистоннинг қўшилиши муҳим воқеа эканлигини Россия Президенти Владимир Путин ҳам алоҳида таъкидлаб ўтди. Россия Президентининг айтишича, минтақадаги муаммоларни Ўзбекистоннинг иштирокисиз ечиб бўлмайди. Саммит қатнашчилари терроризмга дунёвий хавф сифатида қаралаётганини ҳисобга олиб, мамлакатимиз раҳбарининг БМТ ҳузурида Халқаро терроризмга қарши кураш маркази тузиш тўғрисидаги ташаббусини тўла қўллаб-қувватлади.

Музокаралар якунида Душанбе декларацияси қабул қилинди.

Саммит қарорига кўра, энди мазкур тузилма "Шанхай форуми" деб аталадиган бўлди.

Саммит иштирокчиларининг оммавий ахборот воситалари вакиллари учун ўтказган матбуот анжуманида мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов "Шанхай форуми"нинг фаолияти фақат чегарадош ҳудудларда юзага келган муаммоларни ҳал қилиш билан чекланиб қолмаётгани, сўнгги вақтларда хавфсизликни таъминлаш борасида ўзига хос ўрин ва мавқега эга бўлиб бораётганига эътибор қаратди ҳамда айни шу масалада Ўзбекистон билан ушбу тузилмага бирлашган давлатларнинг қарашлари яқин эканлигини таъкидлади.

И.Каримов, шунингдек, хавфсизликка нисбатан асосий таҳдид Афғонистондан келаётганини қайд этар экан, Ўзбекистон раҳбарияти бу мамлакатда тинчлик ўрнатишга қаратилган ҳар қандай хайрли ташаббусни қўллаб-қувватлашини айтди.

– Ўзбекистон афғон муаммосини ҳал қилиш учун фаол халқаро ва минтақавий саъй-ҳаракатлар тарафдори бўлиб келган, – деди мамлакатимиз раҳбари. – Биз "Шанхай форуми" мамлакатларининг Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштиришга қаратилган интилишларини қўллаб-қувватлаш билан бирга, ушбу ташкилот аъзоларининг "6+2" гуруҳи доирасидаги саъй-ҳаракатларга ҳам ҳар томонлама жиддий ёндашувидан умид қиламиз. Зеро, бугунги кунда бу гуруҳ мазкур муаммони ечишнинг амалий асосга таянган энг самарали воситасидир.

Саммит доирасидаги тадбирлар ниҳоясига етгач, куннинг иккинчи ярмида, Президент Ислом Каримов Хитой раҳбари Цзян Цзэмин билан учрашди. Суҳбат чоғида мамлакатларимизнинг ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтиришга оид ва томонларни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама этилди.

Шу куни мамлакатимиз раҳбари Тошкентга қайтиб келди.

Анвар КАРИМОВ,
ЎзА махсус мухбири,
Тошкент-Душанбе-Тошкент.
СУРАТДА: Саммитдан лавҳа.
Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган сурат.

ҲАММА ЎЗ ЎРНИНИ БИЛАДИМИ?

Семинар-кенгашда ана шу саволга жавоб изланди

Ижтимоий ҳаётни эркинлаштиришда ҳамманинг ўз ўрни бор, маҳаллий ҳокимият вакиллик органи раҳбарининг ҳам, депутату журналист, оддий фуқаронинг ҳам. Гап уни юракдан туйиб, жиддий ёндоша билишда. Шунда ислоҳотлар жараёни тезлашади, кундалик турмушда учраётган муаммоларга тўлароқ жавоб топилади. Наманганда ўтказилган семинар-кенгаш кун тартибига ана шу масалалар қўйилди. Сўзга чиққанлар, аввало, жамият ҳаётининг сиёсий, иқтисодий-ижтимоий ва бошқа соҳаларини эркинлаштириш бўйича жойлардаги ўз-ўзини бошқариш органлари, нодавлат ва жамоат ташкилотлари амалга ошираётган ишлар хусусида фикр юритдилар. Бу жабҳада катта юмушлар олдинда турганлиги, уларни рўёбга чиқариш учун қоғозбозлик, аравани қуруқ олиб қочиш, масъулиятни зиммадан соқит қилиш сингари нуқсонлардан тезроқ халос бўлиш, амалий ишларга ўтиш зарурлиги таъкидланди.

Демократлаштириш ва эркинлаштириш жараёнлари жадаллашуви йўлидаги тўсиқлардан қандай қутулиш мумкин? Биринчи навбатда ҳокимият вакиллик органларига сайланган депутатлар ўз ҳуқуқлари, бурчи ва мажбуриятларини тўла билиб олмоқлари лозим. Амалда бунинг акси кузатилаётган ҳолатлар ҳам йўқ эмас. Сайловлардан буён ярим йил ўтганига қарамай ҳали ишни нимадан бошлашни билмай юрган депутатлар бор. Хусусан, туман, шаҳар Кенгашларига сайланган халқ вакиллари ҳокимиятни бошқариш ишида ўз ўрнини топиб олганлари йўқ. Ҳатто, вилоят Кенгашининг охирги сессияларида бирор депутатнинг жиддий сўров билан чиққанлигини ҳам ҳеч ким эслолмайди. Ана шундай сусткашлик ижроия органлари фаолиятини назорат қилувчи доимий комиссияларда ҳам ҳукмрон. Йилда икки-уч боргина ўтказиладиган сессияларда қарши овоз берувчи ёки бетараф бўлган бирор депутат учрамаслиги кишини таажжубга солади. Ваҳоланки, ташкилий масала кўрилаётган туман Кенгаши сессиясида сўзамоллар етарлича топилади.

Демократик жараёнларни чуқурлаштиришда рол ўйнаши лозим бўлган оммавий ахборот воситаларининг кузатувчилик позициясидан қутула олмаётгани-чи? Ёки ҳокимият вакиллари органларига депутатини жойлаб улгурган сиёсий партияларнинг қоғозда қолиб кетаётган сайловолди дастурлари қачон ҳаётга йўл олади?

Ўзбекистон бугун мустақиллик йилларида яратилган жаҳон андозалари даражасидаги қонунлар билан иш кўряпти. Уни депутатларимиз тайёрлаб, халқ муҳокамасидан ўтказяптилар. Эркинлаштириш, жадаллаштириш, озод ва обод юрт фуқаросининг нормал ҳаёт кечириши учун ҳуқуқий негиз етарли. Ундан оқилона фойдаланиб, кучли фуқаролик жамиятига босқичма-босқич ўтишда ҳокимият вакиллик органлари иши ва мавқеи етарли даражага кўтарилиши керак. Семинар қатнашчилари пировардида ана шундай хулосага келдилар.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МЕН ОЗОД ЮРТ ФАРЗАНДИМАН

«Халқ сўзи» сўровномаси

ВАТАН ЮРАКЛАРДАН БОШЛАНАР

1. Мустақиллик даврида олдимизга қўйган мақсадларга қай даражада эриша олдик, деб ўйлайсиз?

2. Мустақиллик туфайли шахсан Сизнинг ҳаётингизда ва фаолиятингизда қандай ўзгаришлар юз берди? Ватанимизнинг келажаги ва олий мақсадлари нуқтаи назаридан бугунги ишларингиздан кўнглингиз тўладими?

3. Сизнингча, янги аср бўсағасида Ўзбекистоннинг нуфузини янада ошириш учун нималарга эътибор бериш керак?

Сўровнома саволларига адабиётшунос олим Озод ШАРАФИДДИНОВ жавоб беради.

1. Агар мендан Ўзбекистоннинг XX асрдаги тарихида энг улуғ сана қайси деб сўрашса, ҳеч иккиланмай 1991 йилнинг 31 августи деб жавоб берган бўлардим. Худди шу куни Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов Ўзбекистон Республикасининг мустақиллигини эълон қилди. Халқимизнинг энг яхши мунавварлари, ойдинлари, энг яхши ақл эгалари, қолаверса, бутун халқимизнинг юз йилдан ортиқроқ вақт мобайнида энг ардоқли орзу сифатида қалбида ардоқлаб келган нияти рўёбга чиқди. Шу улуғ кунни кўриш, Ватанимиз осмонида озод Ўзбекистон байроғининг мағрур ҳилпирашига гувоҳ бўлишдек бахт бизга насиб этди. Президентимиз муборак мустақилликнинг биринчи куниёқ бутун халқни яна бир муҳим ҳақиқатдан огоҳ қилди – у Мустақилликнинг ўз-ўзича мақсад эмаслигини, истиқлол муқаррар тарзда халққа тўқлик, фаровонлик, бахт-саодат келтиришда бирламчи восита бўлмоғи кераклигини уқдирди. У яна шуни уқтирдики, мустақилликни мустаҳкамлаш, ривожлантириш, авайлаб-асраш узоқ давом этадиган иш, бу ишни бизгина эмас, бизнинг фарзандларимиз ва невара-evараларимиз ҳам астойдил бажармоғи керак. Хуллас, мустақиллик – сўнгги манзил эмас, балки катта йўлнинг ибтидоси. Бу йўлдан бориб, биз озод ва обод жамият қурамиз, бу жамиятда адолат ва ҳақиқат, покизалик ва диёнат барқарор бўлади, унда одамлар тинч, хотиржам, тўқ ва фароғатда ҳаёт кечиради. Бу жамият қонун устувор бўлган фуқаролар жамиятидир. Мана, тўққиз йилдирки, ана шу ёрқин мақсад йўлида шитоб билан кетиб боряпмиз. Шу давр ичида эришган ютуқларимиз шу қадар улуғки, уни батафсил ёзаман десам, газетанинг тўрт саҳифаси ҳам камлик қилади. Бугун уни бутун халқ, қолаверса, жаҳондаги йирик давлат арбоблари ва сиёсатчилар тан олмоқда. Лекин, албатта, ҳали энг асосий мақсадга эриша олганимизча йўқ. Ҳали иқтисодиётимиз чин маънода эркин бозор шароитида амал қилаётгани йўқ. Ҳали деҳқоннинг, фермернинг тўла мустақиллигига эришганимиз йўқ. Ҳамон жойларда амалдорларнинг, зўрларнинг ҳокими мутлақлиги давом этмоқда. Хўжалик ишларида, давлат ишларида ошкоралик етишмайди. Беш қўл баравар эмас. Афсуски, бизнинг ўзбеклар ичида ҳам мустақилликдай буюк неъматга нафс кўзи билан, истеъмолчилик руҳи билан ёндашадиганлар бор. Бундайлар мустақилликни ёғлиқ патир деб ўйлайдиларми, нима бало – уни каламушдек кемиришга тайёр. Эҳтимол, уларнинг сони унчалик кўп эмасдир, лекин янги жамият қуришга отланган халқнинг йўлида бунақа каламушларнинг биттаси ҳам кўплик қилади.

Шахсан мен мустақиллик туфайли ўзимнинг янги қирраларимни кашф этдим. Очиғини айтганда, нафақа ёшига етиб, ишларни йиғиштириб, фарзандларимнинг сояи давлатида истироҳатда ҳаёт кечирмоққа чоғланиб қўйган эдим. Муҳтарам Президентимиз «Йўқ, биродар, ишлайсиз» дедилар. Давлатимиз бошлиғи ҳамиша фидойи одамларни қўллаб келяпти. Ҳозир шундай замонки, ким лоқайд, суст бўлса, уни жамиятнинг ўзи четга суриб қўяди. Буни қарангки, ўзингнинг одамларга, жамиятга керак эканингни ҳис қилсанг, кўнглинг тоғдай кўтарилар, кучингга куч қўшилар экан. Ҳозир қаттиққина бетоблигимга қарамай, ҳар куни камида саккиз соат ёзув столига қадалиб ўтираман, бундан ташқари, кўплаб қўлёзмалар, китоблар ўқийман.

Менинг бугунги ғайратимга анча-мунча ёшлар ҳавас ва ҳайрат билан қарашяпти. Кўз тегмаса бўлди, ҳали яна анча ишлар қилиш ниятим бор, иншоолло!

2. Астойдил меҳнат қилаётганимдан, аввалги ўйинқароқликларимнинг йўқлигидан розиман, албатта. Лекин ишимнинг натижасидан, билмадим-ов... Биласизлар, мен мақолалар ёзаман, китоблар чоп эттираман, радио ва телевидениеда қатнашиб турибман. Уларда ақлим етган даражада ҳаёт тўғрисида, адабиёт, маънавият, мафкура масалалари ҳақида фикр юритаман. Лекин кўпинча уларда теранлик етишмаслигини ҳис қиламан, бошқа халқларнинг машҳур олимлари ва ёзувчилари асарларини ўқиб қолганимда ўзимнинг билимим нечоғлик юзаки эканини, билишим керак бўлган нарсалар ҳали кўп эканини кўриб изтиробга тушаман. Яна бир нарса мени ранжитади: мақолаларим, суҳбатларимни ҳамиша у ер-бу еридан жиндай қирқиб чиқаришади. Эҳтимол, мен у қадар силлиқ гапиролмасман. Умрим давомида кўп изтироб чекканим учунми, куюнчаклигим учунми, гапларим дағалроқ чиқар. Шунинг учун уни силлиқлашга, қирқишга интилишар. Лекин, нима десам ҳам, юракдан гапираман. Табиатимга монанд фикрлайман.

3. Янги асрда Ўзбекистоннинг нуфузини ошириш учун яна кўп ишлар қилиш керак. Бу борада ҳам биз Президентимизнинг кўрсатмаларига амал қилсак, у кишидан ибрат олсак арзийди. Буни қарангки, Ислом Каримов ҳар йили камида 4-5 та жуда самарадор, жуда ўринли ғояларни ўртага ташлайди. Мана, у киши сўнгги пайтда олдинга сурган иккитагина ғояни олиб кўрайлик. У киши «мулк эгасини топсин», «ер деҳқонники бўлсин», «фермерларни кўпайтиринглар», дедилар ва шу билан бирга деҳқон ҳам, фермер ҳам эркин бўлмоғи керак, деган ғояни олға сурдилар. Бу ғоялар ҳаётни тубдан ўзгартириб юборадиган ғоялардир. Мен буни тушунаман — деҳқон ёки фермернинг эркин бўлиши тепасида турган раис, ҳоким, солиқ мутасаддиси ва бошқа амалдорларга қарамликдан қутулиш демакдир. Ҳеч ким унинг ерини тортиб ололмайди, бу йил ҳам, янаги йил ҳам, яна 10 йилдан кейин ҳам унинг ерини тортиб ололмайди. Ҳозир деҳқон ва фермер пахта заводига, пахта тайёрловчи ташкилотларга тўла равишда қарам, пахтасини топшириш ва ҳақини олиш учун уларнинг кетидан ойлаб ва ҳатто йиллаб юришга мажбур; улар эркин бўлса, пахта заводи ҳам, пахта тайёрловчи ташкилот ҳам, пахтани сотиб берувчи даллол ҳам пулини халтасига солиб деҳқоннинг кетидан ялиниб юрадиган бўлади. Ҳар ҳолда ҳақиқий эркинлик бўлса, қишлоқ билан жамиятнинг бошқа институтлари ўртасидаги ҳозирги тескари, тўнтарилган муносабатлар ўрнига тушарди, пахтани ҳам, ғаллани ҳам, бошқа маҳсулотларни ҳам дўқ-пўписасиз, буйруқбозликсиз, қўшиб ёзишларсиз одамга ўхшаб етиштиришга йўл очиларди.

Фақат негадир ана шундай яхши, самарали ғояларнинг ҳаётда амалга ошиши жуда қийин кечмоқда. Афтидан, турли-туман нафси бузуқларга бу нарса унча ёқмаса керак. Мен яна бир нарсани таклиф қилардим: сўнгги пайтларда матбуотимиз ҳаётида ошкоралик шабадалари эсиб қолди. Жойлардаги қинғир ишлар, адолатсизликлар ҳақида одамлар очиқ-ойдин ёзиб чиқишмоқда. Шу аснода матбуотда ҳам, радио ва телевидениеда ҳам кўплаб таклифлар айтиляпти. Назаримда, уларнинг ичида бугунги ижтимоий ва иқтисодий ишларимизни яхшилашга фойдаси тегадиган таклифлар ҳам керак. Лекин уларнинг оқибати, самараси ҳамма вақт ҳам кўнгилдагидек эмас. Кўпинча улар сувга тушган тошдек гум бўлиб кетади. Хуллас, Олий Мажлис қошидами ёхуд бошқа бирор давлат ташкилоти ихтиёридами 20-25 кишилик гуруҳ тузилса-ю, улар доимий равишда шу таклифларни ўрганиб, умумлаштириб, ҳар хил долзарб масалалар бўйича аниқ таклифлар тайёрласа ва парламент ўзининг қонун чиқариш фаолиятида бу таклифлардан фойдаланса, рад қилинган таклифлар ҳақида эса далилли, исботли тарзда раддиясини эълон қилса...

Хуллас, қилинадиган ишларимиз ҳали кўп. Фақат, яна Президентимиз айтганидек, шошма-шошарлик қилмай, ҳовлиқишларсиз, босқичма-босқич ўзимизга хос, ўзимизга мос йўлдан олға боравершимиз керак.

Банклараро «Ахбор-Рейтинг» агентлиги мустақил рейтинг тараққиёти натижаларини маълум қилди. «Пахта-банк» Ўзбекистон Республикаси банклари мутлақ рейтинги якунида молиявий фаолиятининг кўлами бўйича иккинчи, жойлардаги бўлимлари сони бўйича биринчи ўринни эгаллади. Ана шу меҳнат ютуқларида, шубҳасиз, банкнинг Андижон вилояти бошқармаси жамоасининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Банк тизими: тажриба, изланиш

АВВАЛГИЛАРГА ЎХШАМАС

«Пахта-банк» республика биржаси лизингига киритилган истиқболли акциядорлик жамиятларидан бири саналади. Унинг қимматбаҳо қоғозлари хорижнинг нуфузли фонд биржалари лизингига киритилаётганлиги бежиз эмас. Яқин орада ана шу акциялар эркин алмашувдаги хорижий валюталарга сотилиши мўлжалланмоқда.

Қимматли қоғозлар бозорида ўз ўрни ва салоҳиятига эга бўлган ушбу банк бугун вилоятдаги 180 мингдан зиёд мижозга хизмат кўрсатмоқда. Шу билан бирга ўз атрофига 35 минг 200 нафардан ортиқ ҳиссадорни жамлаган. Рақамлардан кўриниб турибдики, банк қимматбаҳо қоғозлар бозорининг энг фаол ишончли, бақувват иштирокчисидир. Айни кунда амалга оширилаётган аксарият жараёнлар банкнинг юқори даромадли ва ликвидли портфелини шакллантиришга йўналтирилмоқда.

Кейинги пайтларда банк республика фонд биржасида ўз акцияларининг молиявий қимматини муваффақиятли амалга оширишга эришди. Брокерлик идораси ва «Инвестициявий воситачи» лицензиясига эга бўлган ҳолда корпоратив акциялар билан операциялар ўтказиш борасидаги ишлар кенг кўлам касб этмоқда. Ҳозирги кунда бу акцияларни Америка депозиторийлари орқали жаҳон фонд бозорига чиқаришга тайёргарлик кўрилаяпти.

Банк ўз даромадларининг салмоқли қисмини иқтисодиётнинг устувор йўналишлари, жумладан, пахтани қайта ишлаш, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ва енгил саноатни ривожлантиришга йўналтираётганлиги эътиборга моликдир. Шунингдек, деҳқончилик саноати мажмуини молиялаштириш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, энди оёққа тураётган тадбиркорлар ва ишбилармонларни қўллаб-қувватлаш борасида ҳам муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда.

Банк жорий йилнинг ўтган ойлари давомида тадбиркорлар, деҳқон ва фермерларнинг яқин ҳамкори ва мададкорига айланди, десак муболаға қилмаган бўламиз. Қаранг, ўтган йили «Пахта-банк» ўз маблағлари ҳисобидан андижонлик саккиз нафар тадбиркорга 10.333 минг сўм кредит ажратган эди. Шу йилнинг биринчи июн ҳолатига 146 ишбилармон салкам 145 миллион сўм миқдорида сармоя олишга муваффақ бўлди. Кичик ва ўрта бизнес субъектларидан 171 тасининг кредит лойиҳалари ўрганиб чиқилди. 162 тадбиркор таклиф этган лойиҳалар истиқболли деб топилди ва уларга 180.339 минг сўм миқдорида кредит линиялари ажратилди.

— Авваллари мулкчилик шаклидан қатъий назар, кредит олмоқчи бўлганлар керак-нокерак ҳужжатларни тайёрлаш учун ҳафталаб, ойлаб сарсон-саргардон бўлар эдилар. Энди-чи? — сўраймиз вилоят банк бошқарувчисининг ўринбосари Абдуқаҳҳор Ғозиевдан.

— Сир эмас, илгари мижоз банк қўйган кўпдан-кўп шартларга рози бўлишга мажбур эди. Ҳозирга келиб аҳвол тубдан ўзгарди. Энди банк мижоз учун хизмат қилмоқда. Кредит олиш истагида юрганлар тўлов муддати узоқ, фоиз миқдори оз бўлган банкни ўзлари танлаётир. Шу маънода мижозларимиз сони тобора ортмоқда. Чунончи, ҳозиргача қўрғонтепалик фермер А.Зулунов, А.Ҳакимов, М.Қаҳҳоровларга йиллик тўлов миқдори 20 фоиздан ошмайдиган шарт билан 300-500 минг сўм миқдорида микрокредит ажратилди. Улар бу маблағни чорвачиликни ривожлантириш, қорамол сотиб олишга йўналтиришмоқчи.

— Менга «Пахта-банк» маъқул, — дейди Балиқчи туманидаги «Катта булоқ» фермер хўжалиги раҳбари Исоқжон Ҳалилов. — Чунки йиллик фоиз миқдори жуда кам — бор-йўғи йигирма фоиз». Бунинг устига банк ходимлари жуда хушмуомала, ҳар қандай хизматингизга тайёр. Мен бу ердан 1.040 минг сўм кредит олдим. Қорамол харид қилиб, фермамни тўлдирдим. Ишим юришиб кетди. Олган қарзимни тез орада узишга кўзим етади.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

КИЧИК ФОРУМ

Республика Миллий матбуот марказида Фидокорлар миллий демократик партияси ташаббуси билан «Фуқаролик жамиятини қуришда сиёсий партияларнинг ўрни» мавзуида кичик форум бўлиб ўтди. Унда дастлаб иккита – Президент ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси кафедра мудири, тарих фанлари номзоди, доцент Муқимжон Қирғизбоев ҳамда Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилотининг Марказий Осиё бўйича алоқа қилиш бюросининг сиёсий маслаҳатчиси, сиёсатшунослик фанлари доктори Ваграм Абаджяннинг маърузалари тингланди. Сўнгра мазкур мавзу юзасидан баҳс-мунозара бошланди.

Кичик форумда фуқаролик жамиятини қуришда мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган сиёсий партияларнинг ўрни хусусида, Ўзбекистонда кўппартиявийлик муҳитини вужудга келтириш ва партияларнинг жамият бошқаруви ишларида қатнашувини ташкил этиш, «Кучли давлатдан кучли жамият сари» концепциясини амалга оширишда сиёсий партиялар тутадиган йўл, сиёсий партиялар орасида муқобиллик муҳитини амалда таъминлаш шакллари, сиёсий тузумни шакллантириш ва давлат қурилишида сиёсий партияларнинг ўрни тўғрисидаги долзарб масалалар кўриб чиқилди, тажрибалар ҳақида фикрлашилди, баҳс-мунозаралар бўлди.

Анжуманда, шунингдек, Конрад Аденаур фонди вакиллари, «Адолат», «Миллий Тикланиш», Фидокорлар ва Халқ демократик партияси номояндалари ҳам иштирок этиб, ушбу мавзуда ўз нуқтаи назари ва фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Кичик форумни Фидокорлар миллий демократик партиясининг биринчи котиби Ахтам Турсунов олиб борди.

Ўз мухбиримиз.

СУВ — ҲАЁТ МАНБАИ

Қишлоқ аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш учун Қарши туманлараро бошқармаси жамоаси айни кунларда масъулиятли дамларни бошидан кечирмоқда. Негаки, сув тақчил бўлган ҳозирги шароитда 160 мингдан ортиқ аҳолига тоза ичимлик суви етказиб беришнинг ўзи бўлмайди.

Ўтган йили бошқарма жамоаси туман қишлоқларига 26 минг метрлик сув қувурлари ўрнатган эди. Бу йил ҳам Собир Раҳимов номли, Темир Мирзаев номли, «Ўзбекистон мустақиллиги» ва «Бешкент» жамоа хўжаликларида 10 километрдан ортиқ сув қувурлари ётқизилди. Улар йил охригача бу кўрсаткични 30 километрга етказиш учун астойдил меҳнат қилишмоқда. Шу билан бирга, бошқарма жамоаси тумандаги мавжуд 14 та сув тўплаш иншоотида аҳолига жўнатилаётган сувни мунтазам лаборатория кўригидан ўтказиб туришибди.

СУРАТЛАРДА: 5- бошқарма бош муҳандиси Ғофир Олимов, электрсозловчи Музроб Янгиев ва машинист Аҳрор Қурбонов иш устида; марказий лаборатория лаборанти Роҳила Муродова.

Шомурод ШАРОПОВ
(ЎзА) олган суратлар.

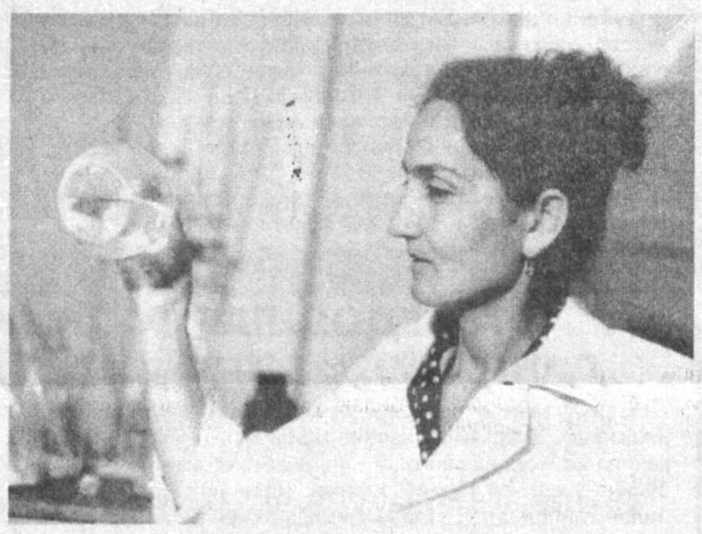

АГАР БИОЛАБОРАТОРИЯ ИШЛАСА ...

Ҳозир айни ғўзага ҳашарот хуруж қиладиган пайт. Шундай вақтда биолаборатория ишласа, пахтакор доғда қолмайди. Ҳам ҳосил тўла сақланади, ҳам ортиқча сарф-харажат кетмайди. Косон туман ўсимликларни ҳимоя қилиш ва агрокимёвий тадқиқотлар маркази раҳбарияти шуни ҳисобга олиб, мавжуд иккита биолабораториядан унумли фойдаланмоқда. Уларда ғўза зараркунандаларига қирон келтирувчи габроброкон, трихограммалар кўпайтирилмоқда, феромон тутқичлар тайёрланмоқда. Туманда бу йил 23600 гектар ердаги ғўзалар шу усулда зараркунандалардан ҳимоя қилинади.

Қўшхабар

ИБН СИНО БАЛЬЗАМИ – КЕРАМИК ИДИШДА

Китоб туманидаги «Ёшлик» кулолчилик жамоа хўжалиги маҳсулотлари олис-яқин хорижда ҳам шуҳрат қозонган. Шунинг учун ҳам «Шаҳрисабзшаробароқ» акциядорлик жамияти янги маҳсулоти — ибн Сино бальзами учун идиш тайёрлашга буюртма берди.

Идиш маҳаллий хомашёдан тайёрланмоқда. У ғоят бежирим, чиройли. Айни чоғда бальзам сифатининг йиллар оша бузилмаслигини кафолатлайди.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тажриба ва ташаббус

МАДИРЛИКЛАРНИНГ ОИЛА ПАСПОРТИ

Очиғини айтганда, тиббий-ижтимоий патронаж хизмати ва оила паспортини ташкил қилишнинг аҳамиятини етарли ҳис этмаётганлар ҳали оз эмас. Бу ҳаётий муҳим тадбирларни оддий ҳисоб-китобу рўйхатга олишлардан иборат, деб тушунувчилар ёки масаланинг фақат бир томонинигина асосий вазифа деб қаровчилар ҳам кўп топилади.

Шунинг учун ҳам Хоразм вилоятининг бир қатор туманларида бу борадаги ишлар талаблардан орқада қолмоқда. Хусусан, Янгибозор, Қўшкўпир туманларида, Питнак шаҳрида аҳвол кўнгилдагидек эмас.

Вилоят хотин-қизлар қўмитаси томонидан Хонқа туманидаги Мадир қишлоғида ўтказилган семинар-кенгашда юқоридаги масалаларга катта эътибор қаратилди. Танқидий муносабат анжуманнинг кўпгина иштирокчиларини ўйлантириб қўйган бир пайтда қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Рўзмамат Мадаминовга сўз берилди. Бу эса, энди ибрат олинглар, деганидек гап эди.

Дарҳақиқат, қишлоқдаги «соатдай йўлга қўйилган» ишларни ўрганса арзийди. Мадирда 7486 киши истиқомат қилади. 1810 оила мавжуд. Уларда 3814 нафар 14 ёшгача бўлган фарзандлар тарбияланади.

Бу рўйхатни яна узоқ давом эттирса бўлади. Туғиш ёшидаги аёллару камқонликдан турли даражада азият чекаётганларгача барчасининг ҳисоб-китоби бор.

Туман ва қишлоқ фаоллари, мутахассислар, раҳбар-ташкилотчилардан иборат бир неча гуруҳ шу мақсадда бир неча ой тиним билишмади. Гуруҳлар таркибида ўқитувчилар, ижтимоий таъминот, тиббиёт ходимларидан тортиб, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ташкилотлар вакилларигача бор эди.

Индоллосини айтганда, ҳар бир хонадоннинг ижтимоий-иқтисодий, тиббий аҳволи, оила аъзоларининг касб-корлари, қизиқиш ва интилишлари атрофлича ўрганиб чиқилди. Шу асосда ҳар бир оиланинг ўзига хос паспорти дунёга келди. Унга қараб оиланинг имконият ва эҳтиёжларини дарров билса бўлади. Биринчи навбатда қайси хонадонларга алоҳида эътибор қаратиш, ҳомийлик ёрдами кўрсатиш лозимлигини аниқлаб олиш қийин эмас.

Худди шу оила паспорти асосида қишлоқдаги 211 хонадон бугун туман ҳокимлиги, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот муассасалари, жамоатчилик ҳамда ҳомийлик кўрсатиш қувватига эга бўлган ташкилотларнинг доимий назарида. Чунки улар тиббий-ижтимоий ҳимояга, иқтисодий мададга муҳтож. Ёҳуд боқувчисини йўқотганлик, кам таъминланганлик, шунингдек, ногиронлик бунга сабаб бўлган. Яна 515 хонадонга ҳам маълум соҳаларда ижтимоий ёки тиббий ёрдам кўрсатиш мақсадга мувофиқ экан.

Қолган мингдан зиёд оиладаги умумий шарт-шароитлар, имкониятлар эса, уларнинг турмуш шароитлари барқарорлиги ва яхшиланиб бораётганлигини кўрсатди. Мадирликлар бунга куч-қувват ҳамда иқтидорларини тадбиркорликда, хизмат соҳаларида кўпроқ синаб кўришаётганлари туфайли эришишган.

Ўтган Наврўз байрами, Хотира ва Қадрлаш куни муносабати билан ўтказилган хайру саховат, мурувват тадбирларида биринчи навбатда юқоридаги икки юздан зиёд хонадон эсга олинди. Уларга кенг кўламда моддий ёрдам кўрсатилди. Ногиронларга эса тиббий воситалар ва махсус аравачалар тортиқ қилинди.

Ижтимоий таъминот ҳамда тиббиёт муассасалари ходимлари шартли равишда иккинчи ижтимоий тоифага ажратилган хонадонлардан ҳам хабар олишди. Уларга ўзларининг моддий ва маънавий кўмакларини беришди. Шу ўринда Мадирдаги юздан зиёд оилалар ўзларининг мададга муҳтож ҳамқишлоқларига ёрдам қўлини чўзишганини ҳам айтиб ўтиш лозим.

Оила паспорти Мадир қишлоғи учун ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлди. Хонқада ўтказилган анжуман кўпчилик масъул ходимларга янгича шижоат бахш этди. Боғот, Хива, Шовот туманларида ҳам тиббий-ижтимоий патронаж ва оила паспортларини йўлга қўйиш бўйича ишлар анча жадаллашгани шундан далолат. Қолаверса, мадирликларнинг тажрибаларини бевосита қишлоққа келиб ўрганувчилар ҳам кўпайди.

Сотим АВАЗ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚЎЛБОЛА «ГАРАЖ»

Тошкент шаҳрининг Юнусобод тумани ҳокимлиги кейинги йилларда хайрли бир ташаббусни амалга оширди. Барча ҳудудларда шинамгина, озода, махсус ахлатхоналар қурилди. Натижада, кўча бўйларида чиқинди уюмларининг ҳавони булғаб, тўзиб ётиши ҳолларига чек қўйилди. Лекин, афсуски, айрим кимсаларнинг шахсий манфаат йўлидаги хатти-ҳаракатлари ҳар қандай яхши ишнинг белига тепаркан...

Луқма

Гап шундаки, бугунги кунда ўша ахлатхоналар ҳам баъзи бировлар учун мўмайгина пул топиш ёки, бошқача айтсак, ўзига хос «охур» бўлиб қолди.

Аҳмад Дониш кўчасида, шу мутафаккир номи билан аталувчи буюмлар бозори ёнидаги тўққиз қаватли 2-уйнинг олдида 52-ахлатхона қурилган эди. Унга Юнус исмли эпчилгина одам иш юритувчи этиб тайинлангач, кўп вақт ўтмасдан, бу жой ахлатхона эмас, балки енгил машина сақланадиган пуллик маконга айланди. Яқин-атрофдаги уйларда яшовчи, машинаси бор-у, аммо гаражга ёлчимаган кишилар «Машинамизни кечаси қўриқлаб беринг» дея қаторлашиб кела бошладилар. Шу тариқа ҳар кечаси бу ерда ўнлаб машиналар «тунаб» қолаётир. Юнусбой эса машина эгаларининг ҳар биридан 300 сўмдан «ётоқ пули» олаётган эмиш. Бу ёғининг ҳисоб-китобини ўзингиз чиқариб олаверасиз...

Ачинарлиси шуки, хонадон эгалари ахлат қутиларини кўтариб, бу ерга умуман киролмай қолдилар. Чунки, юқорида айтилганидек, ахлатхона ҳамиша енгил машина билан тирбанд бўлади. Устига устак, «ўзи хон, кўланкаси майдон» Юнусбой мавжуд 7 та ахлат яшигидан фақат иккитасининг эшигини очиб, қолганининг қопқоғини қулфлаб қўяди. Чиқинди тўкиш учун жой бўлмаганлигидан, одамлар уни катта йўлнинг ёқасига ташлаб кетишга мажбур бўлмоқдалар.

•Яна бир гап. Ахлатхона ичкарисида хонадон эгалари хас-хусли идишларини ювиб олишлари учун алоҳида сув крани чиқариб қўйилган эди. Иш юритувчи эса «Идишларингни уйларингда ювасанлар» дея жўмракни ҳам тақа-тақ бекитиб ташлади.

Қизиқ, ўйланиб қоласан баъзан, бу Юнус дегани кимнинг эркатойи бўлди экан? Нега унинг бундай қилиқларига ҳеч ким эътибор қилмаяпти?

Тоҳир БАРОТОВ.

Асримизнинг сўнгги йили мустақил юртимиз тарихида «Соғлом авлод йили» сифатида қолиши, шубҳасиз. Мамлакатимиз эртанги куни, келажаги учун хизмат қиладиган бу муҳим давлат тадбирини бажариш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси алоҳида қарор қабул қилди ҳамда илмий асосланган дастур ишлаб чиқилди. Ва шу дастур асосида шаҳар ва туманлар, давлат муассасалари, ташкилотлар, йирик корхоналарда ҳам тадбирлар белгилаш тавсия қилинди.

Аччиқ ҳақиқат

«ЭГИЗАК» ДАСТУРЛАР

Албатта, бу тадбирларни белгилаш, тайёрлаш ва амалга ошириш жараёнида мазкур шаҳар, туманларнинг, ташкилот ва муассасаларнинг имкониятлари, ўзига хос жиҳатлари, таркиб топган анъаналари ҳисобга олиниши кўрсатиб ўтилди. Жумладан, Фарғона вилоятида ҳукумат қарорини бажариш юзасидан белгиланган дастур вилоятнинг мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида тутган ўрни, соғлом авлодни тарбиялаш, вояга етказиш борасида вилоятда тўпланган бой анъаналарни ўзида мужассамлаштирганлиги билан эътиборга сазовор. Дастур икки бора вилоят фаоллари йиғилишида, «Соғлом авлод» дастурининг бажарилишига доир ишларни мувофиқлаштириш ва назорат қилиш бўйича комиссия мажлисида муҳокама қилинди. Шундан сўнггина ижро учун жойларга юборилди.

Таркиб топган анъанага биноан, вилоятнинг барча туман ва шаҳар ҳокимликлари Вазирлар Маҳкамаси қароридан келиб чиққан ҳолда ўз ҳудудларида тегишли қарорлар қабул қилди, дастурлар ишлаб чиқилди. Бу дастурларни тайёрлашда вилоят ҳокимлигининг дастури асосий қўлланма бўлганлиги, шубҳасиз. Лекин биз республика Вазирлар Маҳкамаси ҳамда вилоят ҳокимининг қарорлари бажарилишини ўрганаётиб, қизиқ манзараларга дуч келдик. Марғилон ва Қувасой шаҳарлари ҳокимликлари томонидан тайёрланган қарор ва дастурлар икки карра иккидай бир-бирига ўхшаш, бир туки ўзга эмас. Худди келишилгандай, ҳар икки қарор ҳам айнан шу йилнинг 17 март куни қабул қилинган. Дастурларнинг бажарилишига доир ишларни мувофиқлаштириш ва назорат қилиш бўйича комиссия аъзолари ҳам теппа-тенг йигирма икки кишидан иборат.

«Ишбилармонлик» шу даражага етганки, вилоят дастури бобма-боб, моддама-модда айнан қолдирилган. Бир сўз билан айтганда, марғилонликлар тайёрлаган дастурнинг манзилини ўзгартириб, Қувасойда ҳам бемалол фойдаланиш мумкин. Қувасойликлар дастури эса ҳеч ўзгаришсиз Марғилондаги корхона ва ташкилотларга фойдаланиш учун тавсия қилиниши мумкин. Фикримизнинг исботи учун айрим манбаларни эслатиб ўтамиз. Марғилонликлар тайёрлаган тадбирнинг биринчи боби 12 моддадан иборат. Қувасойда тайёрлангани ҳам худди шунча моддани ўз ичига олган. Бир-иккита модданинг ўрни алмашганини ҳисобга олмаганда, барча бўлимлар сўзма-сўз, айнан бир-бирини такрорлайди. Ҳар икки дастурда ҳам шаҳарларнинг ўзига хос жиҳатлари, болалар тарбияси, соғлом авлодни вояга етказиш борасидаги муаммолар, ҳеч бўлмаса, баъзи бир муассасалар, манзиллар қайд этиб ўтилмаганлиги бизни ҳайратга солди. Ахир бу тадбирларни, дастурларни тайёрлашга мутасадди бўлганлар озгинагина ижодий ёндошиб, қадрдон шаҳарларига оид маълумотларни, муаммоларни киритиб юборишса, асакалари кетармиди, деган савол туғилади.

Марғилон шаҳар хотин-қизлар қўмитаси шаҳар ҳокимлиги дастури асосида яна бир дастур тайёрлади. Ҳарқалай, бу ҳужжатда шаҳарнинг ўзига хос жиҳатлари, аниқ тадбирлар, маҳаллаларда, шаҳар тасарруфидаги даволаш муассасаларида, ногиронлар уйларида амалга ошириладиган ишлар ўз ифодасини топгандир, деб ўйлагандик. Лекин бу борадаги «умидимиз» ҳам оқланмади. Хотин-қизлар қўмитасининг дастури ҳам шаҳар ҳокимлиги томонидан тайёрланган дастурнинг айнан нусхаси экан. Бевосита шу ишга масъул бўлган ходимлар «дастурни молиялаштириш манбалари ва харажатлари», деган бобларни ҳам айнан кўчиришни унутишмабди. Холбуки, бу ишлар бевосита ҳокимликларнинг зиммасига юклатилган.

Мазкур дастурда кам таъминланган оилаларни моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида шаҳар бўйича апрель-май ойларида шанбалик ўтказиш мўлжалланган эди. Биз тадбир ўтказилган ё ўтказилмаганлиги билан қизиқдик. Ҳокимликда бу ишга «Маҳалла» ва «Камолот» жамғармаларининг шаҳар бўлимлари масъул эди, деган важ-корсонни кўрсатишди. Мазкур ташкилотларда эса бу тадбир ҳақида умуман эшитишмаган. Шаҳар «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси Маъмиржон Мақсудов елка қисишдан нарига ўтмади. •Фақат шундан сўнггина шаҳар ҳокимлигидаги масъул раҳбарлар хатоларини гўё тан олишгандай бўлишди. Эмишки, шаҳарда шанбаликлар кўпайиб кетибди. «Наврўз» байрами шарафига, Бурҳониддин Марғиноний тўйи муносабати билан ва яна аллақандай шанбаликлар. Биз эса масалани бошқача қўймоқчимиз. «Соғлом авлод дастури» тузилаётганда нега юқоридаги шанбаликлар ўтказилиши эсланмади? Тадбирлар фақат қоғозда қолиш учунми? Агар номигагина расмиятчилик учун иш тутсак, давлат аҳамиятига молик бўлган муҳим дастурнинг ижроси нима бўлади? Ана шундай ўзибўларчилик туфайли тадбирда белгиланган қатор масалалар ёки бажарилмади ёки ўлда-жўлда қолиб кетди.

Маълумки, Вазирлар Маҳкамасининг қарорида давлат дастури бажарилишининг кўп қисми халқ таълими бўлимлари зиммасига юклатилиши қайд этиб ўтилган. Биз талабдан келиб чиқиб шаҳар халқ таълими бўлимида бу борадаги ишларнинг қандай бажарилаётгани билан танишдик. Шаҳар ҳокимининг ўринбосари Эркинжон Азизов ҳамроҳлигида халқ таълими бўлими мудири Маҳмудхон Шохўжаев ҳузурига кириб бордик. Мудир бу ишга масъул деб бизни ўринбосари Исроилжон Дадахонов ҳузурига йўллади. Бундан кейинги воқеалар эса турк ёзувчиси азиз Несиннинг «Мушт кетди» ҳикоясидаги воқеалар тадрижида давом этди. Ўринбосар бу ишга масъул деб кўрсатган шаҳар «Ташхис маркази» раҳбари Тойиржон Усмонов қайсидир мактабда назорат текшириши олиб бораётган экан. У билан телефонда боғландик. Марказ раҳбари дастурнинг асосий боблари Баҳром Абдуқаюмов, Мафтуна Рожиева сингари мутахассисларга тааллуқли эканлигини айтди. Аксига олиб улар ҳам жойида эмас экан. Ва ниҳоят, узоқ «изқуварлик»лардан сўнг бу ишга «ҳақиқий жавобгар» бўлган ходим излаб топилди. «Ташхис маркази» мутахассиси Феруза Йўлдошева Соғлом авлод дастури бўйича масъул қилиб белгиланган экан. Биз хайрият, энди мақсадимизга етдик, деб турган эдик, яна мум тишлаб қолдик. Чунки Ферузахон асли мутахассислиги бўйича болалар врачи бўлиб, бошқа жойда ҳам ишлар экан. У киши маълумотларни қаерга қўйиб кетганлигини деярли ҳеч ким билмади. Ажабо, бутун мамлакатимизда зўр муваффақият билан амалга оширилаётган давлат дастурига мутасаддилик оддий болалар врачи зиммасига юклатиб қўйилди. Шаҳар халқ таълими бўлими раҳбарлари эса ўзлари белгилаган дастурдаги 10 дан зиёд тадбирларнинг бажарилган ёки бажарилмаганлигини аниқ билишмайди. Қоғозда қолиб кетадиган, ҳаётга жорий этилмайдиган бундай тадбирлар яқин ўтмишимиз — «қизил мафкура»нинг асоратлари, ўша иллатнинг яшаб келаётган кўриниши эмасми?!

Маълумки, мазкур дастурнинг бажарилишига шаҳар «Соғлом авлод» хайрия жамғармаси масъуллардан бири ҳисобланади. Йил бошидан бери эса шу жамғарманинг шаҳар бўлими раиси лавозими бўш турибди. Наҳотки, айнан «Соғлом авлод йили»да соҳага бевосита масъул ташкилот раҳбарсиз турса?!

Шунинг учун ҳам шаҳар халқ таълими бўлими томонидан белгиланган тадбирлар бўйича «Соғлом авлод — келажак пойдевори» методик тавсияномаси тайёрланганми ва махсус конференция ўтказилганми ё йўқми, жўяли жавоб ололмадик. Тадбирда «Соғлом авлод йили» илмий методик бурчаги ҳамда деворий газетасини ташкил этиш белгилаб қўйилган. Афсуски, халқ таълими бўлимида бундай бурчакка, деворий газетага ҳам кўзимиз тушма...

Худди шундай аччиқ гапларни Қувасой шаҳар ҳокимлиги ҳамда Соғлом авлод дастури бажарилишига масъул раҳбарлар шаънига ҳам айтиш мумкин. Бу ерда ҳам масъулиятли тадбирга шанбалик ўтказиш ёдларидан кўтарилиб қолган шекилли, кейинчалик тадбирни «Наврўз» байрами шарафига ўтказилган шанбалик билан қўшиб юборишди. Ҳозирга келиб шанбаликдан тушган маблағни бу икки жамғарма бўлиб олиш машмашаси билан юрибди. Шаҳар ҳокимлигида «Наврўз» жамғармаси анчадан бери фаолият кўрсатмайди, шунинг учун «Наврўз» шанбалигидан тушган маблағни «Соғлом авлод» ҳисобига ўтказиб бердик дейишса, вилоят миқёсида бу баҳоналар тан олинмаяпти. Ҳозир ҳам маблағ аросатда қолиб келаяпти.

Қувасойда марғилонликларга нисбатан бир қатор ибратли тадбирлар ўтказилганлигини тан олиш лозим. Мингдан зиёд камқонли болаларга дори-дармонлар тарқатилди. 180 та ногирон боланинг ижтимоий суғуртаси амалга оширилди, лекин буларнинг барчаси белгиланган тадбирлар ичида денгиздан томчидай бир гап.

Қувасой шаҳар халқ таълими бўлими томонидан тайёрланган тадбир ҳам «ўзига хос»лиги билан эътиборни тортади. Шаҳар тадбири бу ерда ҳам нуқтаю, вергулигача кўчирилган. Бу тадбирга бўлимнинг алоҳида тадбири илова қилинган экан. Хайрият, бу ерда бир оз бўлса ҳам ижобий ёндашилибди, деб ўйладик. Афсуски, тадбир билан чуқурроқ танишгач, дастлабки фикримиз ўзгарди. Чунки, тадбир ичида шаҳар бўлимининг «Таълим тўғрисида»ги қонун ҳамда Кадрлар тайёрлаш миллий дастурлари бўйича тайёрланган тадбирлар ҳам айқаш-уйқаш бўлиб кетибди.

Агар Қувасой шаҳар халқ таълими бўлимидаги мутасаддилар, расмиятчилик учун дастурни номига тузиб қўйсак бўлди, уни ким ҳам суриштирарди, деб ўйласалар, чучварани хом санашибди.

Президентимиз яхши ният билан асримизнинг сўнгги йилини «Соғлом авлод йили» деб эълон қилди. Бунда ҳам ўзига хос рамзий маъно бор. Биз келгуси минг йилликка ҳар томонлама баркамол авлод билан қадам қўйишимиз зарур. Шундай экан, Марғилон ва Қувасой шаҳар ҳокимликларининг мутасаддиларига давлат аҳамиятига молик муҳим ишга жиддий эътибор зарурлигини яна бир карра эслатиб қўймоқчимиз.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ғалла — 2000»

НОН ТАЪМИ

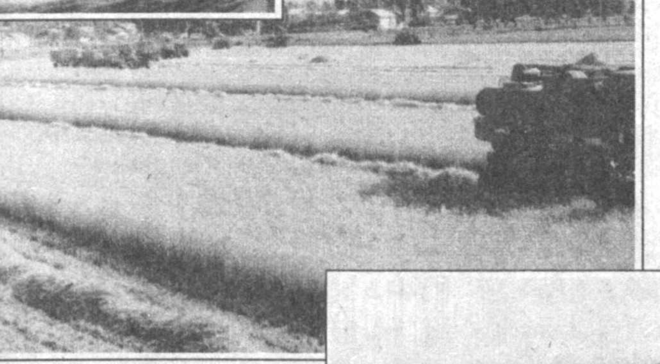

Мингбулоқнинг бепоён ғаллазорларида 44 та комбайн тўла қувват билан ҳаракатланяпти. Улар орасидаги 6 та «Кейс»нинг хирмонга барака киритаётганидан ҳамма хурсанд. Айниқса, «Гулбоғ» жамоа хўжалигида меҳнат қилаётган Рустамжон Турғуновнинг юқори иш натижалари бутун туманга ёйилди.

— «Кейс»да ишлай бошлаганимга тўрт йил бўлди, — дейди Р. Турғунов. — Замонавий хориж техникасини обдон синовдан ўтказдим. Ўзбек деҳқонига айнан шунақаси керак-да. Қаранг, кунига 25-30 гектардаги ҳосилни йиғиб беряпти. Дастлабки куни пудратчи Қаҳрамон Рўзматовнинг 10 гектар буғдойзорини тушгача қўлдан чиқардим. Ҳосилдорлик 45 центнерга етди. Шартномадан ортиқча етиштирган 4 тонна ғалла унинг ўзига қоладиган бўлди.

Дарҳақиқат, хўжаликнинг буғдой экиш учун мўлжалланган 1798 гектар ерини куздаёқ 213 пудратчига бўлиб бериб тўғри қилишди. Ерга эгалик ҳиссидан кўнгли ўсган деҳқонлар уни бошларига кўтаришди. Буёғи ўзингизга маълум. Ҳозир кунига ўндан ортиқ пудратчи тасарруфидаги ғаллазорлар ҳосилини йиғиштириб улгуряпти.

— Гарчи янгилик бўлмасада, — дейди бошқарув раиси Вилюрик Идрисов. — Ғалла парваришида «Ан-2» самолёти хизматидан фойдаландик. Маъданли ўғит ва гербицидни самолётда сепдик. Чўл ерлар самарадорлиги 46 центнерга кўтарилди.

Айни кунларда «Гулбоғ»даги суръатни барча хўжаликларда кузатиш мумкин. Ўрим-йиғимга сафарбар этилган пудратчи ҳамда комбайнчидан тортиб, ички ишлар бўлимининг ходимларигача ҳаммманинг мақсади ягона: ишда унумдорликни таъминлаб, талон-тарож ва исрофгарчиликка йўл қўймаслик. Натижа ёмон эмас. Давлатга 9167 тонна Мингбулоқ қирмизи дони тортиқ этиш ҳаракати тобора жадал тус олаётир.

Умида ЙЎЛДОШЕВА.

СУРАТЛАРДА: янги ҳосилдан тайёрланган нонннинг таъми бўлакча бўлади-да; ўрим пайти; «Гулбоғ» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Вилюрик Идрисов «Кейс» ҳайдовчиси Рустамжон Турғуновнинг ғайратидан хурсанд.

Турғунбек МАҲКАМОВ олган суратлар.

Диққат, янгилик!

СТЕВИЯ — ШАКАРДАН АФЗАЛ

Мамлакатимизда стевия ўсимлигидан шифобахш чой ишлаб чиқарила бошланди. Бу ишни пойтахтимизда фаолият юритаётган "Бек" агросаноат илмий компанияси мутахассислари йўлга қўйди.

Дарҳақиқат, стевия — XXI аср неъмати. Ҳозирги кунда бу гапга ҳеч ким шубҳа қилмай қўйди. Шу боис уни маданий йўл билан кўплаб етиштириш, қишлоқ хўжалиги, тиббиёт ва озиқ-овқат саноатида фойдаланиш зарурати кун сайин ортмоқда.

Илмий адабиётларда стевия баргидан олинадиган стевиозид талқони оддий шакардан 300 марта, ребаудиозид талқони эса 400 марта ширин эканлиги қайд этилган. Тиббий йўриқномаларда эса у шифобахшлик хусусиятларига қараб қуйидагича тавсифланган: қандли диабет касаллигини даволайди, қон айланиши ва босимни маромга солади. Мия қобиғини мустаҳкамлайди, хотирани кучайтиради. Моддалар алмашинувини тиклайди, эндокрин безлари фаолиятини мўътадиллаштиради. Инсон танасидаги нобуд бўлган ҳужайра ва тўқималарни қайта жонлантиришга кўмаклашади. Меъда-ичак йўллари фаолиятига ёрдам беради. Оғриқни қолдиради. Бактерия ва замбуруққа қарши ишончли восита бўла олади. Танадаги ортиқча ёғларни парчалайди, семиришнинг олдини олади. Ошқозон ва ўниккибармоқли ичак яраларини, нафас йўллари ва ҳазм қилиш қобиқлари яллиғланишини, ақлий ва жисмоний толиқишни даф этади. Заҳарланиш кучини қирқади. Тамаки ва майга бўлган майлни сўндиради. Ўпка, диққинафаслик, тиш ва милк хасталикларини бартараф этади, ажинни йўқотади...

Ўзбекистонда етиштирилган стевиядан тайёрланган шифобахш чой ҳозирданоқ катта илмий баҳсларга сабаб бўлмоқда. Сабаб — мамлакатимиз тупроқ-иқлим шароитида ўстирилган стевия таркибидаги стевиозид моддасининг ширинлиги ватани — Парагвай ҳамда Япония, Россия каби бошқа мамлакатларда етиштирилганига нисбатан 2-2,5 ҳисса ортиқлиги кузатилмоқда. Буни "Бек" агросаноат илмий компанияси хўжаликларида етиштирилган стевия намуналари бўйича илмий текширишлар олиб бораётган Ўзбекистон Фанлар академияси Биохимия институти, Педиатрия илмий-текшириш институти, Ўсимликшунослик илмий тадқиқот институти, Эндокринология илмий маркази ҳамда Россия Тиббий фанлар академияси эндокринология илмий маркази, Россия Соғлиқни сақлаш вазирлиги давлат департаменти олимлари ва санитария-эпидемология назорати юзасидан иш юритувчи мутахассислар тасдиқламоқда. Улар "Стевия чойи"-даги "ширин ўт"га хос фавқулодда шифобахш хусусиятларни эътироф этиш билан бирга, эндиликда бу шифобахш чойнинг қанд касаллигини бартараф этишда ўзига хос малҳам бўлиб қолишига катта ишонч билдирмоқда.

— Ишончим комилки, стевия мамлакатимиз об-ҳаво иқлимига тез мослашиб кетади, — дейди компания раиси Абдураҳмон Азимов. — Сабаби, мазкур ўсимлик 40-45 даража иссиқликда ҳам баравж ривожланаверади. Айни чоғда дунёнинг барча иссиқ ўлкаларида уни кўплаб етиштиришга тобора эътибор ошмоқда. Негаки, жаҳон бозорида унинг 100 грамм барги накд ўттиз, стевиозид талқони эса қарийб икки юз АҚШ доллари миқдорида баҳоланмоқда. Биз ҳам келгусида бу шифобахш ўсимликни кўплаб етиштиришни йўлга қўйишимиз зарур, деб ўйлайман.

Келажакда компаниямиз қошида илмий-текшириш институти ташкил этиш ниятидамиз. Ҳозирда йигирмага яқин олим ва малакали мутахассисимиз бор. Ана шу заҳматкаш зиёлиларимизнинг бой тажрибаси ва меҳнати билан "ширин ўт"дан саноат даражасида кўплаб озиқ-овқат ва фармацевтика маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз, деган умиддаман.

Компания мутахассисларининг фикрига қараганда, мамлакатимизда стевия етиштиришни кенг йўлга қўйиб, биринчи навбатда ундан қандолатчиликда, мева шарбатини тайёрлашда шакар ўрнида фойдалансак, ҳар йили халқимиз эҳтиёжи учун четдан сотиб олинаётган 600 минг тонна шакарнинг тенг ярмига кетадиган валюта тежалар экан.

Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов ўзининг "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" китобида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш салмоғини изчил ривожлантириш омиллари ҳақида гапирар экан, "Тиббиёт, қишлоқ хўжалиги, фармацевтика ва озиқ-овқат саноати учун синтетик биологик бошқарувчиларнинг илмий асосларини ишлаб чиқиш ва яратиш, қанд ўрнини босадиган ўсимлик — стевия ўстиришни йўлга қўйиш зарур"лигини алоҳида таъкидлаган эди. Ўз навбатида республика Вазирлар Маҳкамаси 1994 йил 14 мартда эълон қилинган қарорида илғор технологияларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, стевиядан фойдаланган ҳолда республикада озиқ-овқат маҳсулотлари ва даволаш-профилактика воситаларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш чора-тадбирларини белгилаб берган эди.

Ўтган вақт мобайнида соҳа мутахассислари томонидан бу борада кўплаб ишлар амалга оширилди, илмий тажрибалар кўлами кенгайтирилди. "Бек" агросаноат илмий компанияси тавсия этаётган шифобахш "Стевия чойи" ҳам ана шу изланишлар маҳсулидир.

Ўктам ДЎСТЁР,
ЎзА мухбири.

II жаҳон чемпионати олдидан

ЎЗБЕК ПОЛВОНИНИНГ ҲИНДИСТОНГА САФАРИ

Баъзан хорижий мутахассислар шундай савол беришади: «Кураш усулларинг дзюдо ва самбога ўхшаб кетадими? Балки... шуларни такомиллаштириб, янги спорт тури яратгандирсизлар?». Агар ўзбек курашининг тарихидан бехабар бўлганимда мен ҳам шундай фикр юритишим мумкин эди. Модомики, ажнабий дўстларимиздан хафа бўлишга ўрин йўқ. Аксинча, Паҳлавон Маҳмуд етти иқлим полвонларининг курагини ерга теккизиб юрган пайтда дзюдонинг асосчиси Кано ҳали туғилмаганлигини, Ибн Сино ўз асарларида кураш бундан минг йиллар олдин пайдо бўлган, деб ёзганини тушунтириб бериш керак, холос.

Кеча пойтахтимиздаги «Жар» спорт мажмуида ўтган матбуот конференциясида қарийб 20 кун давомида Ҳиндистонда бўлиб қайтган жаҳон чемпиони, таниқли полвонимиз Тоштемир Муҳаммадиев бобурийлар диёридаги кураш мутахассисию мухлисларига юқоридагиларни гапириб берганлигини маълум қилди. Шунингдек, у Ҳиндистондаги ёш полвонларга 1800 дан ортиқ усулга эга бўлган ўзбек курашининг баъзи қирраларини ўргатганини, улар билан бирга машғулотлар ўтказганини, Ҳиндистон кураш миллий федерацияси фаолияти билан танишганини таъкидлади.

Т. Муҳаммадиевнинг гапларига қараганда, Ҳиндистонда ўзбек курашига бўлган қизиқиш ва эътибор жуда кучли. Аллақачон тузилган миллий федерация жозибадор бинолар, енгил автомашиналар, зарурий жиҳозлар ва етарли маблағ билан таъминланган.

Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

РЎЗМАТ МАДАМИНОВИЧ НИМА ДЕЙДИ?

Фельетон

Унинг ташрифимни хуш кўрмай кутиб олишини, талай важ-карсонлар билан ўзини оқлашга ҳаракат қилишини кутгандим аслида. Лекин...

Зангиота тумани «Сувтаъминот» идораси бошлиғи Рўзмат Мирзараҳимовга берадиган саволим битта эди, аслида.

— Нега бир неча йилдан бери 12 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилувчи «Бўзсув» фуқаролар йиғини ҳудудидаги қишлоқлар ичимлик сувига ёлчимайди?

Ҳисоботларда аҳолининг 85 фоизи ичимлик суви билан таъминланганлиги қайд этилган қишлоқнинг баъзи маҳаллаларида ойлаб қувурлардан сув келмаётганидан нолишади. Дам олиш кунларини атроф қишлоқлардан сув ташиш билан ўтказишади.

Хуллас, «Сувтаъминот» бошлиғини «қизартириш» учун далиллар кераги-дан зиёда эди. Аммо суҳбатимиз кутилмаганда бутунлай бошқача тус олди.

— Хўш, хизмат?

Рўзмат Мадаминович ўта хотиржам эди. Унга «танқид қилгани келдим. Яхши ишламаяпсизлар. Одамлар норози», дедим.

— Шу кетиши бўлса, яқин орада ишимиз яхшиланишига кўзим етмайди. Кейинги ярим йилда мен шундай хулосага келдим, деди у дабдурустдан.

- Нега айнан кейинги ярим йилда?

— Чунки ярим йил аввал аллақачон «кафани бичиб қўйилган» мана шу идорани қабул қилиб олганман-да. Идорамиз Зангиотада жойлашган бўлса-да, аслида Янгийўл, Чиноз, Қуйи Чирчиқ туманларига ҳам хизмат кўрсатади. Чунки ичимлик суви қувурлари марказлашган ҳолда ўтади. Сув иншоотлари эса 1994 йилда қурилган. 60 минг аҳолига мўлжалланган. Ҳозир бу ҳудудда 200 минг аҳоли истиқомат қилади.

— Демак, ҳар қанча ҳаракат қилинганда ҳам сув етмайди. Шундайми?

— Етқизса бўлади. Бунинг учун иншоот тўла қувват билан ишлаши керак. Тўлиқ ишлатишга эса маблағ зарур.

— Сув учун пул олаяпсизлар-ку?..

— Ҳа, олаяпмиз. Ярим-ёрти. Уни ҳам югуриб-елиб, ялиниб-ёлвориб. Баъзи ташкилот ва хўжаликлар борки, очиқдан-очиқ ойлаб пул тўлашмайди. Йиллаб пул ўтказмаётган идоралар ҳам йўқ эмас. Ишонмасангиз, мана, ўзингиз кўринг.

Бошлиқ бир даста далолатномаларни узатди. Тумандаги деярли барча хўжалик ва ташкилотлар, идоралар қарздор экан. Бошқаларини қўятурайлик, айнан «Бўзсув» қишлоғи ҳудудидаги Улуғбек номли, «Бўзсув» жамоа хўжаликлари, «Ўзбекистон», «Дўстлик» паррандачилик корхоналари тегишли шартнома тузган бўлсалар ҳам, унга риоя этмаяптилар. Ўзбекистон Фанлар академияси Сув муаммолари илмий-текшириш институти ҳамда Тошкент гидромелиорация коллежининг хўжалик ҳисобидаги ёрдамчи хўжаликлари раҳбарлари эса шартнома тузишдан бош тортиб, қочиб юришибди экан.

— Сув нархи қимматми?

— Жуда арзон. Масалан, аҳоли учун 1 куб метр сув 5 сўм. Бюджет ташкилотлари учун 18 сўм, бошқа корхоналарга 44 сўм. 1 куб — 1 тонна дегани. Энди ўзингиз хулоса чиқариб олаверинг.

Ҳақиқатан ҳам, жуда арзон. Айтайлик, бир оила кунига 1 тоннадан сув сарф қилса, демак, бир ойда бор-йўғи 150 сўм тўлаши лозим бўлар экан.

— Сув ҳақини хўжаликлар ҳисобидан эмас, бевосита аҳолининг ўзидан олишни йўлга қўйиб бўлмайдими?

— Бўлганда қандоқ. Қишлоқ фуқаролар йиғинлари раисларига айтавериб чарчадим. Ҳеч бири ҳаракат қилмаяпти. Агар ҳар бир маҳалла бизнинг идора билан шартнома тузиб, сув ҳақини ойма-ой тўлаб турса, ана шу маблағнинг 20 фоизини маҳалланинг ҳисоб-рақамига ўтказиб берамиз. Шундай қилинганда маҳалла доимий сувга эга бўлади. Ҳар ойда ҳисобига пул ҳам тушиб туради. Лекин...

Рўзмат Мирзараҳимов яна бир муаммони куйиб-пишиб гапирди.

— Маҳалла оқсоқолларидан хафа бўлмасак ҳам бўлади, бир ҳисобдан. Лекин Қишлоқ ва сув хўжалиги ҳамда Коммунал хўжалик вазирликлари, мана, беш ойдирки, бир муаммони ҳал қилмай келаяпти. Бизнинг идора аввал Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги қарамоғида эди. Ўтган йил 1 ноябридан коммунал хўжалик тармоғига ўтказилди. Аммо ҳанузгача ҳужжатлаштирилгани йўқ. Натижада, биз тўғридан-тўғри ҳисоб-рақамига эга эмасмиз. Айни пайтда «Янгийўлсувоқова» бошқармаси орқали ҳисоб-китоб қилаяпмиз. Боз устига, Қуйи Чирчиқ тумани электр тармоғи сарфланган 1 квт. электр энергияси учун 3,5 сўм ўрнига 5 сўмдан ҳақ олаяпти. Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ихтиёрида бўлганимизда, 3,5 сўмдан тўланарди. Вазирлик ўзгаргани билан қишлоқ шаҳарга айланиб қолмади-ку?

— Вазирликка нега мурожаат қилмайсизлар?

— Хат билан чиққанман. Шахсан Энергетика ва электрлаштириш вазирининг ўринбосари феврал ойида бизнинг идорадан III тариф бўйича, яъни 3,5 сўмдан пул олиш ҳақида кўрсатма берган. Аммо Қуйи Чирчиқ тумани электр тармоғи идораси вазирлик кўрсатмасига амал қилишни хоҳламаяпти.

— Демак, муаммо кўп денг?

— Нимасини айтасиз? Баъзи тадбиркорлар ҳам роса чарчатиб юборишди. Ошхона, дўкон, новвойхона эгаларини огоҳлантиравериб зерикдик. Ўзлари 1 чойнак чойни 25 сўмдан сотишади-ю, бир куб сувга 50 сўм тўлашдан оғринишади.

Ҳа, айтгандай, яна бир масала ҳаёлимдан кўтарилибди. Туманимиз шаҳарга яқин эмасми, қатор идораларнинг дала ҳовлилари бор. Жами 40 гектардан зиёд ерни эгаллайди. Мана, биргина «Тўқимачи» жамоа хўжалигининг ўзида 6 таси бор. Уларнинг 4 ойлик қарзи 6.436108 сўмни ташкил этади. Тошкент тўқимачилик комбинати, ИИВ, «Ўзбекбирлашув», «Автомобилчилар» каби идоралар ходимлари дала ҳовлиларда маза қилиб ҳордиқ чиқаришни билишади-ю...

Ҳа, «Сувтаъминот»га ҳам қийин экан. Начора, Рўзмат Мадаминович, чидайсиз-да энди. Касбингиз шунақа. Сув келтирган хор-у, кўза синдирган азиз, бўлаётганга ўхшайди.

— Ҳа, айтгандай, Рўзмат Мадаминович, қишлоққа қачон сув келади?

— Маҳалла фуқаролар йиғини раиси идорамизга келиб шартнома тузса бас. Бу ҳужжат ўша кунданоқ кучга киради. Демак, эртадан бошлаб тоза ичимлик суви хонадонларда бўлади.

Хайрлашмоқчи бўлиб, ўрнимдан қўзғалдим.

— Боя «Сизни ёзмай, соғлиқни сақлаш идорасини ёзайми?» дегандай бўлувдингиз.

— Ҳа, энди бироз қизишиб...

— Сиздан илтимос, марҳамат қилиб, ёзиб қўйсангиз. Зангиота тумани соғлиқни сақлаш, халқ таълими бўлимлари, СЭС ҳам янги йилдан бери бир тийин тўлашгани йўқ. Шундай экан, ҳеч тортинмай уларни ҳам фельетон қилсангиз бўлаверади...

Темур АБДУРАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

РАҚАМЛИ ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ

Электротехника алоқа тизимида рақамли техника кенг ўрин эгалламоқда. Шу соҳа мутахассисларини тайёрлашда Тошкент электротехника алоқа институти салмоқли ўрин тутмоқда.

Олий ўқув юртининг «Рақамли техника ва электр алоқада бошқарув» кафедраси таълим сифатини ошириш мақсадида электрон маърузалардан ҳам кенг фойдаланиш тадбирларини кўрди. Бундай ўқитиш жараёнида маъруза матни компьютерга туширилган ҳолда талабаларга етказиб берилади. Шу тариқа турли чизмалар, график ва суратлар экранда акс этиб, ўрганилаётгани мавзунинг янада тушунарли бўлишини таъминлайди. Овозли техникавий таълим масофадан туриб ўқитишни ташкил этишда ҳам қўл келади.

ҚЎШХАБАР

ОММАБОП ЛУҒАТ

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетининг халқаро иқтисодий муносабатлар инглиз тили кафедраси олимлари Британия Кенгаши, АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳузуридаги Ахборот агентлиги каби йирик ташкилот ва муассасалар билан яқин алоқа боғлаган. Кафедра томонидан уюштирилган халқаро илмий-амалий конференция ишида чет эллик мутахассислар вакиллари ҳам қатнашди.

Ана шу анжуманда қилинган маърузалар асосида илмий тўплам босмага тайёрланди. Шунингдек, ушбу анжуман тавсиялари ўқув жараёнига татбиқ этилади.

Кафедра олимларининг яна бир самарали изланишлари натижаси ўлароқ, янги луғат тайёрланди. Ўзбек тили кафедраси билан ҳамкорликда ёзилган ушбу инглизча-ўзбекча-русча луғат халқаро иқтисодий муносабатларни йўлга қўйишда фойдали восита бўлиб хизмат қилади.

Акбар АЛИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

(Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2000 йил 26 июндан 1 июлгача бўлган маълумот)

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Экспорт маҳсулотлари (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқарувчилар томонидан бухгалтерлик ҳисобини юритиш ва солиқ имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисида низом. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

2000 йил 27 июнда 939-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди (2000 йил 7 июлдан кучга киради).

2. Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдан тушган корхоналар ихтиёрида қолдириладиган маблағлар мониторингини юритиш ва улардан мақсадли фойдаланишни назорат қилиш қоидалари. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган ва Давлат мулк қўмитаси, Марказий банк билан келишилган.*

2000 йил 28 июнда 940-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди (2000 йил 8 июлдан кучга киради).

3. Тижорат банклари томонидан йирик инвестиция лойиҳаларни синдициялаштирилган кредитлашни амалга ошириш тартиби тўғрисида низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*

2000 йил 29 июнда 941-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди (2000 йил 9 июлдан кучга киради).

II. Давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим эмас:

1. Автомобилларнинг спидометрли ускуналарини ишлатиш тартиби тўғрисида йўриқнома. *Ўзбекистон автомобил ва дарё транспорти агентлиги томонидан тақдим этилган.*

2. Сиқилган табиий газда ишлаш учун балонли газ автомобилларидан фойдаланиш бўйича йўриқнома. *Ўзбекистон автомобил ва дарё транспорти агентлиги томонидан тақдим этилган.*

Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда ушбу ҳужжатлар техник ҳужжатлар деб топилди, шунинг учун улар ушбу идора томонидан белгиланган тартибда тасдиқланиб, кучга киритилиши мумкин. Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлмаган меъёрий ҳужжатларда амалдаги қонун ҳужжатларига зид қоидалар бўлмаслиги лозим.

III. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилди:

1. Ишлатиш учун яроқсиз бўлган дори воситалари ва тиббий ашёларни йўқ қилиш тартиби тўғрисида вақтинчалик йўриқнома. *ЎзР Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

2. Тижорат банклари фаолиятида вужудга келадиган ҳужжатларни сақлаш муддатлари рўйхатини қўллаш бўйича кўрсатмалар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

3. Тижорат банклари томонидан ўз фаолиятини юридик шахс ташкил этмасдан амалга ошириётган якка тартибдаги тадбиркорлар ва деҳқон хўжаликларига миллий ва хорижий валютада микрокредитлар бериш тартибига 1-сонли ўзгартириш ва қўшимчалар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

4. Тижорат банклари томонидан фермер хўжаликлари, ўз фаолиятини юридик шахс ташкил этиб амалга ошираётган кичик бизнеснинг бошқа субъектларига миллий ва хорижий валютада микрокредитлар бериш тартибига 1-сонли ўзгартириш ва қўшимчалар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

5. Божхона брокерлари ва декларантлари фаолияти тўғрисидаги низомга 1-сонли ўзгартириш ва қўшимчалар. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

6. «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компаниясининг кадрлар номенклатураси тўғрисидаги буйруғи. *«Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси томонидан тақдим этилган.*

7. «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси ва «Ўзбек қоракўли» компанияси тизимидаги ширкатлар таъсисчилари - жисмоний шахслар маблағлари ҳисобига аҳолидан сотиб олинадиган тери, қоракўл ва мўйна хом-ашёси учун ҳисоб-китоб қилиш тартибига 1-сонли ўзгартириш. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

8. Тери ва мўйна хом-ашёсини сотиб олиш учун ҳисоб-китоб қилиш тартибига 1-сонли ўзгартириш. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

9. Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудидан ташқарида товарларни қайта ишлаш божхона режими тўғрисида низом. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

10. Наркомания ва токсикомания билан касалланган, наркотик воситалар ёки психотроп моддаларни тиббиётдан ташқари истеъмол қилишга йўл қўяётган шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш, текшириш, ҳисобга олиш ва кузатиш ҳамда уларга наркологик ёрдам кўрсатиш тартиби. *ЎзР Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

Тақдим этилган ҳужжатларда амалдаги қонунчиликка зид қоидалар мавжуд ёки улар меъёрий ҳужжатларга қўйилган талабларга жавоб бермайди. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган меъёрий ҳужжатлар Адлия вазирлигининг хулосалари ҳисобга олинган ҳолда қайта ишланган тақдирда давлат рўйхатидан ўтказиш учун такроран тақдим этилиши мумкин.

IV.Хуқуқий экспертизадан ўтказилмоқда:

1. Тижорат банклари капиталининг монандлигига қўйиладиган талаблар тўғрисида низом (янги таҳрирда). *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

2. Электр ва иссиқлик энергияси истеъмолчиларнинг тариф гуруҳлари тўғрисида низом (Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишланган). *ЎзР Энергетика ва электрлаштириш вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

3. Ўзбекистон Республикаси сертификациялаш миллий тизими. Шаҳар йўловчи транспорти хизматларини сертификациялаш қоидалари. *Ўзбекистон автомобил ва дарё транспорти агентлиги томонидан тақдим этилган.*

4. Ўзбекистон Республикаси сертификациялаш миллий тизими. Шаҳар йўловчи транспорти хизматларини сертификациялаш тартиби. *Ўзбекистон автомобил ва дарё транспорти агентлиги томонидан тақдим этилган.*

5. Юридик шахслар томонидан касса операцияларини юритиш қоидаларига 3-сонли қўшимча. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

6. Ўзбекистон Республикаси банклари томонидан пул муомаласига доир ишларни ташкил қилиш бўйича йўриқномага 2-сонли ўзгартириш. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

7. Хўжалик юритувчи субъектларни тузиш, қайта ташкил этиш ва тугатиш устидан давлат назоратини амалга ошириш бўйича низом. *ЎзР Молия вазирлиги ҳузуридаги Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

8. Давлат акциядорлик машина-трактор паркининг намунавий устави (янги таҳрирда). *«Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттузатиш» томонидан тақдим этилган.*

9. Аҳоли даромадларини фуқароларнинг омонатлари бўйича ҳисобварақларига накд пулсиз ўтказиш бўйича операцияларни амалга ошириш тартибига 2-сонли ўзгартириш ва қўшимчалар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

10. Бюджетга боқимандалари бўйича корхоналар мулкини сотишда Давлат солиқ қўмитаси ва Республика кўчмак мулк биржасининг ўзаро фаолияти тўғрисида вақтинчалик низом. *Республика кўчмак мулк биржаси томонидан тақдим этилган.*

11. Чорак ва йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиш муддатлари тўғрисида низом (Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишланган). *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

12. Тут дарахтларини ассосиз равишда қўпориб ташлаш ҳамда пайхон қилишга йўл қўйган раҳбарлар ва шахсларни жавобгарликка тортиш тартиби. *«Ўзбек ипаги» уюшмаси томонидан тақдим этилган.*

13. Қимматли қоғозлар бозори иштирокчилари томонидан ахборотларни очиш тўғрисида низом (Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишланган). *ЎзР Давлат мулк қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази томонидан тақдим этилган.*

14. Ташкиллаштирилмаган биржадан ташқари иккиламчи бозорда акциялар билан битимларни амалга ошириш тартиби ва шартлари тўғрисида низом (Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишланган). *ЎзР Давлат мулк қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази томонидан тақдим этилган.*

15. Саноат бино ва иншоотларини тиклаш қийматини йириклаштирилган кўрсатгичлари тўплами. *ЎзР ВМ ҳузуридаги Геодезия, картография ва давлат кадастри Бош бошқармаси томонидан тақдим этилган.*

16. Юридик шахсларни ташқи иқтисодий алоқалар қатнашчиси сифатида рўйхатдан ўтказиш тартибини давлат реестридан чиқариш тўғрисида хат. *ЎзР Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

17. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 1997 йил 15 январдаги «Корхона (ташкилотлар)нинг йиллик ва чорак молиявий ҳисобот шакллари ҳажмини тасдиқлаш тўғрисида»ги 5-сонли Буйруғига 3-сонли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақидаги Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2000 йил 27 июндаги 82-сонли Буйруғи. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

18. Автовокзаллар ва автомобиль тўхташ жойлари томонидан автобуслар, микроавтобуслар, енгил автомобилларга уларнинг идоравий мансублиги ва мулк шаклларидан қатъи назар хизмат кўрсатиш бўйича тавсиялар (Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишланган). *Ўзбекистон автомобил ва дарё транспорти агентлиги томонидан тақдим этилган.*

19. «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат акциядорлик темир йўл компаниясининг ташиш ҳужжатларини ишлаш бўйича технологик маркази билан юк жўнатувчилар, қабул қилувчилар (мижозлар) ўртасида битим. *«Ўзбекистон темир йўллари» Давлат акциядорлик темир йўл компанияси томонидан тақдим этилган.*

20. Тижорат банкларида корпоратив бошқариш тўғрисида низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

21. Аудиторнинг малака сертификатини бериш тартиби тўғрисида низом. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

22. Меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан чиқариш тўғрисида хат (4 та ҳужжат). *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

23. Меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан чиқариш тўғрисида хат (3 та ҳужжат). *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

24. Бож олинмайдиган савдо дўкони божхона режими тўғрисидаги низомга 2-сонли ўзгартириш. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

25. Божхона юк декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқномага 2-сонли ўзгартиришлар. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

26. Ўзбекистон Республикаси божхона органларида контрактлар (шартномалар) ва битимларни ҳисобга қўйиш тартибига 2-сонли ўзгартириш ва қўшимчалар. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Идоравий меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси томонидан тақдим этилди.
Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 133-38-67, 132-00-28

«Ўзбекистон — Ватаним маним»

«Энг гўзал ва дилбар қўшиқлар Ватан ҳақидаги қўшиқлардир. Бундай жозибадор қўшиқлар эл-элатларни бирлаштиради. Тинч-тотув ва осойишта яшашга, Ватанни ҳар жиҳатдан юксалтиришга, кўз қорачигидек авайлаб-асрашга ва кўксини қалқон қилиб ҳимоя қилишга даъват этади».

Ислом КАРИМОВ

ҚЎШИҚ БИЛАН ОЛАМ МУНАВВАР

«Ўзбекистон — Ватаним маним» шиори остида бошланган ва халқимизнинг энг севимли байрамларидан бирига айланиб қолган бу йилги Ўзбекистон қўшиқ байрами мамлакатимизнинг барча вилоятларида ва Қорақалпоғистон Республикасида кўтаринки, байрамона руҳда давом этиб, янги қўшиқ-куйлар яратилишига ҳамда оммалашишига сабаб бўлмоқда.

Шу йилнинг 6 июл куни «Туркистон» саройида «Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси, 12 июл куни эса республика Маданият ишлари вазирлиги тизимидаги Ўзбекистон қўшиқ байрами танловларининг якуний босқичларини ўтказиш мўлжалланган. Қўшиқ байрамининг республика якуний босқичи 17 август, ғолиблар ва совриндорларнинг гала концерти эса 20 август куни «Халқлар дўстлиги» саройида бўлиб ўтади.

Шу муносабат билан «Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси республика ва халқаро фестивал ҳамда танловлар бўлими бошлиғи, санъатшунос Аҳмаджон Раҳимов билан учрашиб, ундан мамлакатимизда қўшиқ байрамининг ўтиши жараёнлари тўғрисида гапириб беришни илтимос қилди.

— Республикамизда бешинчи маротаба уюштирилаётган Ўзбекистон қўшиқ байрами йилдан-йилга ривож олиб, яхши анъанага айланиб қолгани, қўшиқсевар халқимиз ушбу байрамни йил давомида орзиқиб кутиши, истеъдодли ижодкорларимиз томонидан яратилаётган янги, мазмундор ва жозибадор қўшиқларни хонандаларимиз қаторида халқимиз ҳам биргаликда куйлашини алоҳида айтиб ўтишни истардим, — деди А. Раҳимов суҳбатимиз аввалида.

Президентимизнинг қўшиқ байрами очилишида айтган «Замонлар ўтаверади, даврлар ўзгараверади, аммо Ватан абадийдир. Ватанни севиш, суюб ардоқлаш, бор вужудинг билан жўшиб куйлаш энг олий бахтдир!», деган сўзлари ҳали-ҳали ёдимда. Бу сўзлар ҳар бир ўзбекистонликка, ҳар бир юракка катта куч ва мадад руҳини олиб кирганди. Нимагаки, қўшиқ — даъваткор сўз, у авваламбор эзгуликка, яратишга, бардош беришга, енгиб ўтишга, чекинмасликка ва жасоратга ундайди...

— Айтингчи, бир йил давомида қўшиқ байрамини янада юксалтириш, умуман қўшиқчилик санъатини ривожлантириш йўлида қандай амалий ишлар қилинди?

— «Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмасининг Халқ ва академик бадиий жамоалари ёш ва истеъдодли хонандаларни ўз қанотлари остига олди. Ёшлар маркази тузилиб, ёш ва изланувчан санъаткорлар билан алоҳида ижодий иш олиб борилмоқда. Шунингдек, бирлашма қошида Ёзувчилар ва Бастакорлар уюшмаси билан ҳамкорликда бадиий кенгаш тузилгани, XXI аср сари «Садо-99» республика қўшиқ танлови, «Янги тароналар» миллий эстрада қўшиқ ва куйлар 2-республика танлови ҳамда 1-республика болалар санъати фестивали ўтказилиши, Ўзбекистон Телерадиокомпанияси билан биргаликда халқимизга манзур бўлган янги қўшиқларни тарғиб қилишда эътиборга лойиқ иш бўлди.

— Бугунги кунда республикамизнинг барча туман ва шаҳарларида Ўзбекистон қўшиқ байрами қай даражада ўтказилмоқда? Ютуқ ва камчиликлар борми?

— Маданият ишлари вазирлиги қўшиқчилик соҳасига ҳар доим катта эътибор билан қараб келган. Куни кеча вазир Хайрулла Жўраев бошчилигида бўлиб ўтган йиғилишда ҳам, шу масала муҳокама этилди. Қўшиқ байрамининг ишчи гуруҳи аъзолари ҳар бир шаҳар ва вилоят марказларида бўлиб, тадбирлар ниҳоятда самимий ўтаётганини таъкидладилар. Самарқанд, Сурхондарё, Хоразм, Фарғона вилоятларида бўлиб ўтган қўшиқ байрамларида ўзим ҳам қатнашдим. Ушбу тадбирлар катта бир маънавий-маърифий анжуманларга айланишига иқрор бўлдим. Ютуқлар талайгина, лекин камчиликлар ҳам йўқ эмас. Айрим вилоятларда ташкилий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Вилоят раҳбарлари қўшиқ байрамига лоқайд қарайдиган бўлиб қолдилар. Ижодий ишларга келганда, қўшиқ байрами дастурларида эстрада санъати йўналиши миллий, анъанавий ижрочилик йўлини тўсиб қўймоқда. Ижро этилаётган асарларнинг мусиқа оҳангларида миллийлик йўқлиги, шеър матнлари саёзлиги, уларда уйғунлик етишмаслиги, шеър ва мусиқаларни ижрочи хонандалар ўзлари яратиши ва ижро этишлари кўзга ташланмоқда.

Биз хонанда шеър ёзмасин ёхуд мусиқа басталамасин, демоқчи эмасмиз. Лекини шундаки, «Чумчуқ сўйса ҳам қассоб сўйсин» мақоли бежиз айтилмаган. Ватан — бу муқаддас сўз. Буни ҳар бир ижодкор қалбдан ҳис этиб, янги асарга қўл урмоғи жоиз. Охирги тўрт-беш йил давомида Ватан тўғрисида юзлаб қўшиқлар яратилди-ю, кўпи бир-икки ижродан сўнг йўқолиб кетди. Қанийди «Мен нечун севаман Ўзбекистонни», «Ўзингдан қўймасин халқим», «Ҳеч кимга бермаймиз, сени Ўзбекистон», «Севги изҳори», «Тошкентим», «Бир-бирингни асра ўзбегим», «Юрт ишқида ёнаман» каби қўшиқлар кўпайса. Бастакорларимиз ва хонандаларимиз, умуман қўшиқ байрамининг иштирокчилари кўпроқ мумтоз шеъриятга эътибор бериб, миллий созлар жўрлигида қўшиқ яратсалар ва куйласалар айни муддао бўлар эди. Ана шунда енгил-елпи, пала-партишлик билан яратилаётган эстрада қўшиқларига йўл берилмасди. Чунончи сўнгги бир йил давомида бастакор Абдуҳошим Исмоилов Алишер Навоий, Бобур, Нодира, Зебунисо ғазалларига мусиқа басталаб, тингловчи юрагини ларзага соладиган, халқимизни улуғловчи янги қўшиқлар яратишга муяссар бўлди.

— Айтмоқчисизки, мумтоз шеърият бугунги кунда мустақилликка, Ватанга хизмат қилмоғи лозим, шундайми?

— Албатта, мумтоз шеърият бу — хазина. Сира тамом бўлмайди. Фақатгина ундан фойдаланиш йўлларини билишимиз зарур.

— Яқин кунларда ўтказиладиган якуний қўшиқ байрамларида қандай янги қўшиқлар тингловчи-томошабинлар эътиборига тавсия этилади?

— Уларда миллий, анъанавий ижрочилик йўналишига кўпроқ эътибор қаратмоқдамиз. Бу йўналишда устоз хонандаларимиз Ғуломжон Ёқубов, Муножот Йўлчиева, Ортиқ Отажонов, Ўлмас Саиджонов, Замира Суюнова, Гулбаҳор Эрқулова, ёш хонандалардан Эркин Рўзматов, Ҳожиакбар Раҳматов, Зариф Азизов ва бошқалар янги қўшиқларини бизга тавсия этмоқдалар. Куни кеча ташкилий қўмитага бастакор Рустам Абдуллаев ўзининг «Муҳаббат чўғидир» номли янги қўшиғини олиб келди. Ўзбекистон халқ шоири Жуманиёз Жабборов шеъри билан айтиладиган ушбу қўшиқни Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Марям Сатторова ижро этади.

Эстрада йўналишида ҳам халқимизга манзур бўладиган, таъсирчан қўшиқлар пайдо бўлмоқда. Чунки Фарруҳ Зокиров, Насиба Абдуллаева ва Юлдуз Усмонова охирги пайтда ёш хонандаларга амалий ёрдам бериб, улар билан алоҳида ишламоқдалар. Биз уларга шарт-шароит яратиб беришга ҳаракат қилаяпмиз. Мақсадимиз халққа манзур қўшиқлар ва қўшиқ байрамлари кўпаяверсин!

Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА билан Зулхумор ЗУЛУНОВА суҳбатлашди.

Сизнинг хизматингизга:
- турли маршрутлар
- халқаро стандартлар бўйича хизматлар
- юк сақланишини таъминлаш
- замонавий юк терминали
- 3000 кв. метрдан ортиқ майдонли омборхоналар
- юқори малакали идора ходимлари
- авиа-ташишлар бўйича ҳар қандай консультациялар
- юбориш ва қабул қилиш вақтида расмийлаштириш бўйича ёрдам

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг «Тошкент» аэропортида бош юк вакили — **«Интеркаргосервис» ҚК си** МДҲ ва узоқ хориж давлатларига бўлган мунтазам пассажир ва чартер қатновларида юкларни қабул қилиш, уларга ишлов бериш ва жўнатиш бўйича ўз хизматларини таклиф қилади.

Биз авиа юк ташишга ҳаво йўллари орқали ташиш талабларига жавоб берадиган барча юк турларини, шу билан бир қаторда ҳар қандай турдаги ва ҳажмдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, жумладан, **хўл мева ва сабзавотларни қабул қиламиз.**

INTER CARGO SERVICE

ҲАВО ЮКЛАРИНИНГ САҚЛАНИШИ ТЎЛА КАФОЛАТЛАНАДИ.

Телефонлар: 551268, 557421, «Тошкент» аэропортининг ички телефонлари 13-58, 13-21, 13-22

2988

Тақдимот

ЙЎЛИНГ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН, «ДАВЛАТ ВА ҲУҚУҚ»

Ҳуқуқшунослик фани ва соҳаси яна бир янги нашр билан бойиди. Тошкент Давлат юридик институти ўзининг «Давлат ва ҳуқуқ» деб номланган илмий-назарий журналининг I-сонини босмадан чиқарди. Саксон саҳифадан иборат мазкур журналда 25 та мақола, тадқиқот ва ахборотлар ўрин олган. Журнал мундарижасини кўздан кечирганда, унинг ранг-баранглиги ва мазмундорлиги яққол сезилади. Турли рукнлар остида берилган мақолалар бир-бирини бойитиб, тўлдириб боради. Мақолалар илмий руҳда ёзилганлиги билан анча оммабоп. Уни мутахассис бўлмаган юридик соҳага қизиқадиган ўқувчилар ҳам бемалол ўқиб ўрганишлари мумкин.

— Шундай журналга эҳтиёж жуда катта эди, — дейди Тошкент Давлат юридик институти ректори, профессор, журнал Бош муҳаррири Ҳалимбой Бобоев. — Мустақил мамлакатимизда қонун устуворлиги барча соҳаларга кириб бориб, юқори босқичларга кўтарилган сари инсон аста-секин ўз ҳақ-ҳуқуқларини таниб боради. Шундай пайтда давлат ва ҳуқуқ асосларини билиш, ўрганиш ҳар томонлама фойда беради. Айни пайтда бизда шу жараён қизғин кечаяпти. Ҳуқуқшунослик фани олимлари, мутахассислари изчил ва чуқур изланишлар олиб боришяпти. Уларнинг фаолияти мазкур соҳани кенг қамраб олган. Шуларни ҳисобга олиб, янги илмий назарий журнал ташкил қилдик. Ниятимиз давлат ва ҳуқуқ масалаларини илмий-назарий асосда тадқиқ қилиш, шу соҳаларга оид муаммоларни ечишда ойдинлик киритишдан иборат. Шунингдек, журнал саҳифаларидан халқаро ҳуқуқ масалалари ҳам кенг ўрин олган. Журнал ёш юристларнинг, тадқиқотчи ва аспирантларнинг илмий баҳс қиладиган минбарига айланади.

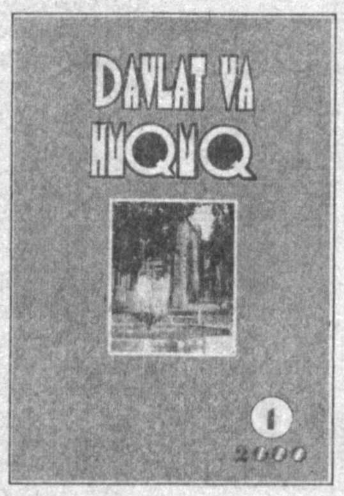

Янги журнал Президентимиз Ислом Каримовнинг адолатли ва инсонпарвар жамият қуриш ҳақидаги пурҳикмат сўзлари билан очилади. Таниқли ҳуқуқшунос олимлар Ҳ. Бобоев, Ҳ. Раҳмонқуловнинг «Ҳуқуқ фанининг истиқболи ва режалар» сарлавҳали мақоласида эса ҳуқуқшунослик фани эришаётган жиддий ютуқлар билан бирга ўз ечимини кутаётган соҳа муаммолари, айрим камчиликлар илмий асосда чуқур таҳлил қилиб берилган. Юридик фанлари доктори З. Исломов, фалсафа фанлари номзоди З. Ғафуровнинг «Миллий истиқлол мафкураси назарияси асослари» мақоласида Юртбошимиз илгари сураётган миллий мафкуранинг муҳим жиҳатларига эътибор қаратилган.

Журналнинг «Давлат қурилиши» рукни остида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раиси Эркин Халиловнинг «Олий Мажлис шаклланишининг ҳуқуқий асослари ривожи» деб номланган салмоқли мақоласи берилган. Мақолада асосан сайлов тўғрисидаги қонун ҳужжатларига киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар ҳамда сайлов тизимига оид муҳим масалалар мисоллар билан чуқур таҳлил қилиб берилган.

Профессор Ш. Шораҳмедовнинг «Суд тизимида ислоҳ», Ф. Муҳиддиновнинг «Суд мустақиллиги ва судяларни танлаш» мақолаларида асосан суд мустақиллигини мустаҳкамлаш ва бу соҳада бўлаётган ислоҳотлар ҳақида аниқ таклифлар ва фикр-мулоҳазалар билдирилган. Институт проректори Т. Мирзаевнинг «Экологияга доир қонунлар ижроси» мақоласида асосан табиат муҳофазаси қанчалар қонун ҳимоясига олингани ҳақида жиддий сўз боради. Институтнинг яна бир проректори М. Рустамбоевнинг «Жиноят қонунчилигида жазоларни адолатли белгилаш» мақоласида эса Жиноят кодексида жиноят ҳуқуқи қай даражада мустаҳкамланганлиги мисоллар орқали қиёслашда очиб берилган. Таниқли олим, институт Ўқув жараёни сифатини назорат қилиш инспекцияси бошлиғи Рустам Шариповнинг «XX аср бошларида Туркистонда миллий мухториятчилик» мақоласида асосан асримиз бошида мустақил ва миллий давлат асосларини барпо этиш йўлида кураш олиб борган жадидчилик ҳаракатининг сиёсий-ҳуқуқий томонлари тарихий мисолларда кенг таҳлил қилинган.

Шунингдек, журнал саҳифаларида юридик фанлари номзодлари Д. Қораҳўжаева, И.Кан, М. Биркиннинг давлат ва ҳуқуқ масалаларига бағишланган мақолалари рус тилида чоп этилган.

Журнални нашр этишда «Очиқ жамият институти кўмак жамғармаси — Ўзбекистон» ҳамда «Конституциявий ва ҳуқуқий Сиёсат институти» (Венгрия) ҳомийлиги учун институт раҳбарияти уларга ўзининг самимий миннатдорчилигини билдиради.

Мустақиллигимизнинг 9 йиллиги арафасида чоп этилган янги журнал билан институт маъмуриятини, ўқитувчи ва талабаларни, шу соҳа олимлари, мутахассисларини табриклаймиз. Журнал келажакда мустақил мамлакатимизда қонун устуворлигини мустаҳкамлашда, уни ҳаётга татбиқ этишда ўз вазифасини бажаришига ишонамиз.

Йўлинг ёруғ, қадаминг қутлуғ бўлсин, «Давлат ва Ҳуқуқ!».

Ашурали ЖЎРАЕВ.

"ТЕЗИНТОМ" ЎЗБЕК-ГЕРМАН ҚЎШМА КОРХОНАСИ МАРКАЗИЙ ОСИЁДА ЯГОНА ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИДИР.

Том ёпиш материали

Металлчерепица ва аксессуарлар

Янгилик

Энди бу КАМЁБ МАТЕРИАЛ Ўзбекистонда тайёрланмоқда.

МЕТАЛЛЧЕРЕПИЦАЛАР афзаллиги:

Турли кўринишдаги томлар учун тез фурсатда етказиб берилади.

Ҳар қандай об-ҳаво шароитига чидамли.

Ташқи кўриниши кўркам, енгил терилади, табиий рангларда товланади.

Олдин ёпилган томларни қайта тиклаш ва таъмирлашда ҳам ишлатилиши қулай.

Тўплам ҳолида етказиб бериш имконияти мавжуд.

Амалда битмас-туганмас томга эга бўласиз.

Сиз билан ҳамкорлик қилишдан мамнунмиз.

Энг аъло, жаҳон андозалари даражасида.

МЕТАЛЛЧЕРЕПИЦАЛАР кенглиги 1,065 м узунлиги 0,5 дан 10 метргача. 1 кв. метрининг вазни 4,5 кг.

Ишлаб чиқариш учун хомашё Голландиядан келтирилади.

Буюртмачининг хоҳишига кўра, томни ёпиш бўйича йўриқнома тақдим этилади, шунингдек маслаҳатчи-мутахассис жўнатилиши ҳам мумкин.

Тўлов шакли — исталганича.

У уйингизга МУҲТАШАМЛИК бахш этади.

Қуйидаги рақамлар бўйича телефон қилсангиз, бас: +998 (71) 162-78-59, 162-42-47, 162-96-31 факс: 162-41-05. E-mail: tezintom@globalnet.uz

"ТЕЗИНТОМ" ҚК. Тошкент, А. Муҳиддинов кўчаси, 1. ТОЭМЗ—1

2772

БУ АЖИБ ДУНЁ

ТЕЛЕФОН СОАТЛАР

Жанубий Кореянинг «Самсунг электроникс» фирмаси жаҳонда биринчи марта антиқа қўл соат-телефонини ишлаб чиқди. Бу янгилик тезда бутун оламга тарқалди. Телефон-соатларнинг вазни ҳаммаси бўлиб, 50 граммни ташкил этади. Унинг узунлиги 67 мм, кенглиги 58 мм, қалинлиги эса бор-йўғи 20 мм га тенг. Ушбу мини аппарат чақириш режимида 60 соат давомида ишлай олади, бир ярим соат мобайнида бемалол гапириш имконини беради ва яна бошқа 30 хилдаги функцияни бажаради. Бу ҳам рақамни овоз орқали танлаш, ҳам телефон рақамлари луғати, ҳам абонентни шовқинсиз чақириш усулларидир. Махсус экран эса кечаётган барча операцияларни яққол кўрсатиб туради. Машҳур фирма аллақачон ушбу супертелефонни серияли ишлаб чиқаришни йўлга қўйди.

ҚУЁШ УРИБ ЙИҚИТДИ

«Пасифик Пэрэдайз» сайёҳлик фирмасининг менежери Пеко Вапете экватордан унча узоқ бўлмаган Тинч океани қўйнидаги қадрдон Нукуманунинг серқуёш пляжи билан боғлиқ рекламани ташкил этиш учун Аляскага келди. Сайёҳларни бундан бошқа қаерга ҳам жалб этиш мумкин?

Шулар ҳақида ўйлар экан, меҳмонхона трассаси бўйлаб кетган жаноб Вапете, сезиб-сезмай кўзларини юмди. Бир пайт ўзига келса, қандайдир шифохонада ётибди, атрофида шифокор гирдикапалак.

— Бу ерда эҳтиёт бўлинг, - маслаҳат берди ҳайратланиб ётган меҳмонга у. — Бизда ҳаво ўта мусаффо, шу туфайли у ультра сиёҳли нурларни тез ўтказади. Бир зум ичида қуёш уриши турган гап. Бу ер сизга Нукуману эмас!

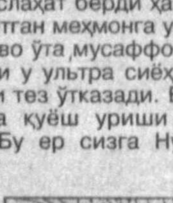

16-ҚАВАТДАН ТУШИБ КЕТДИ

Паронтадаги уй мушуги Олив парашютсиз эркин тушиш бўйича рекорд ўрнатди. У ўн олти қаватли уйдан тушиб кетди ва бор-йўғи иккита кичик жароҳат олди, холос.

Оливни даволаётган ветеринарларнинг таъкидлашича, мушук пастга тушиб кетаётганда, 100 милни бир соатда босиб ўтган. «Мушук панжалари яхшигина амортизатор ролини ўтаган, — дейди врач, — ундан ташқари пастга думалаган жонивор ўз думини ййиб, шу билан парашют вазифасини бажарган...».

Раъно ЖЎРАЕВА.

Чет эл технологияси ва хомашёсидан лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Марказий Осиёда ягона корхона

"Лок колор синтез" ҚЎШМА КОРХОНАСИ

Ўзбекистон халқи ва унинг меҳмонларини яқинлашиб келаётган Мустақиллик байрами билан қутлаб республикада ЭНГ АРЗОН НАРХЛАРДА байрам олди савдосини бошлайди.

Кенг ассортиментдаги маҳсулотлар!

ҚУРИЛИШ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН:
- Уй ичларини бўяш учун акрил вододисперсион бўёқлари.
- Алкид эмаллари.
- Полларни бўяш учун эмаллар.
- Ёғоч ва бўялган юзаларни қоплаш учун локлар.
- Акрилат эмаллари.
- Грунтовка ва шпатлевкалар.
- L 80,100,120 мм.ли михлар.
- Эмульсия елими.
- Силикат елими.

САНОАТ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН:
- Универсал алкид бўёқлари.
- Универсал алкид локлари.
- Алкид-уретан эмаллари.
- Акрилат эмаллари.
- Грунтовка ва шпатлевкалар.

Манзил: Ўзбекистон, 700005, Тошкент ш., Фарғона йўли к., 35.
Тел.: (99871) 1914741,1918094. Факс (99871) 191746.
E-mail: lokolor@online.ru.

3055

Ўзбекистон Республикаси иқтисодий ночор корхоналар ишлари қўмитаси раҳбарияти ва жамоаси қўмитанинг Наманган вилояти бошқармаси бош ҳисобчиси Бахтиёр Усмоновга ўғли

Шерзод УСМОНОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзкартошка» фирмаси жамоаси фирма бош директорининг биринчи ўринбосари Равшан Раҳмоновга волидаи муҳтарамаси

МАСТУРА аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат аграр университети ректорати ва жамоаси маҳсулотларни сақлаш, қайта ишлаш, мева-сабзавотлар селекцияси ва уруғчилиги кафедраси доценти Рихси Жўраевга укаси

Шавкат ЖЎРАЕВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Яккасарой тумани ҳокимияти «Она-Нафиса» кичик корхонаси раҳбари Нафиса Қодировага отаси

Карим ТОШМЕТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДДИНОВ, Ш. РИЗАЕВ, М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОҒУЛОМОВ, О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Ахборот, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик — 133-78-92;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 516, 22228 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — Қ. ЭШМАТОВ.
Навбатчи — Т. АБДУРАҲМОНОВ.
Мусаҳҳиҳ — А. ЭШҚУЛОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 23.15

1 2 3 4 5 6